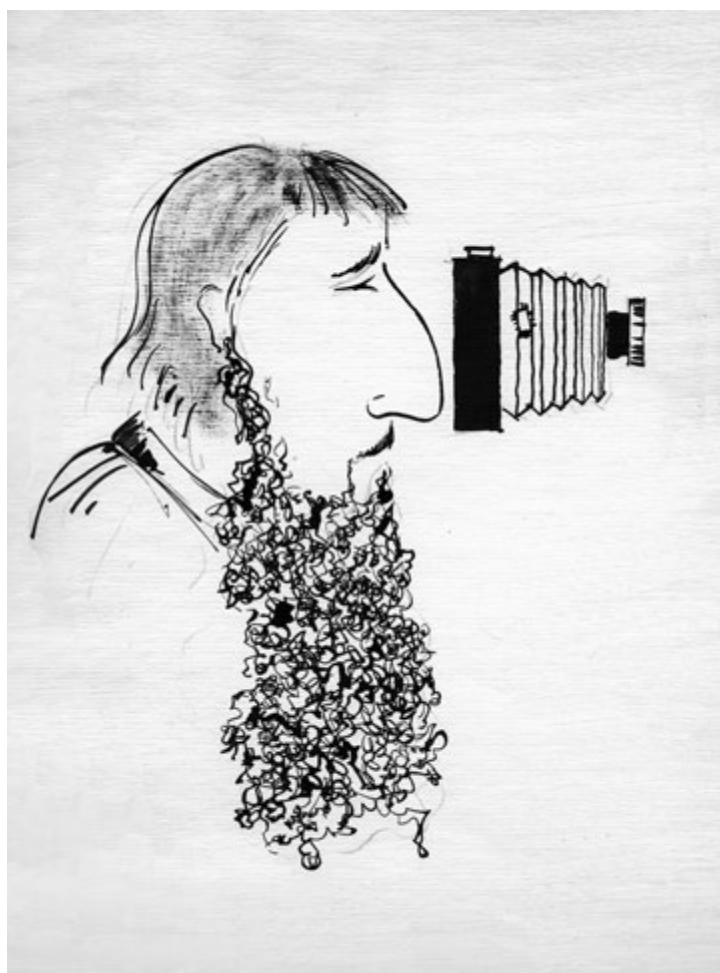

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

Miroslav Myška

od sazeče fotografem

Michaela Hollý - Teoretická bakalářská práce

Opava 2016

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

FILOZOFICKO-
PŘÍRODOVĚDECKÁ
FAKULTA V OPAVĚ

Miroslav Myška

od sazeče fotografem

Michaela Hollý - Teoretická bakalářská práce

Miroslav Myška *from typesetter to photographer*

Obor: Tvůrčí fotografie

Vedoucí: doc. Mgr. Václav Podestát

Oponent: MgA. Karel Poneš

Opava 2016

Abstrakt

Tato práce se zabývá osobností fotografa, horolezce a pedagoga Miroslava Myšky. Chci tím napomoci rozklíčovat jeho celoživotní tvorbu, která má těžiště v dokumentární fotografii. Bakalářská práce mapuje Myškovo fotografické dílo v kontextu uměleckého dění své doby. Nelze nezmínit také jeho pedagogickou činnost, které se věnuje téměř 40 let.

Abstract

The thesis deals with the personality of photographer, climber and educator Miroslav Myška. I want to assist in analysis of his lifelong work focused substantially on documentary photography. The bachelor's thesis describes Myška's photographic opus in the artistic context of that time. His 40 years educational activities are mentioned in the thesis too.

Klíčová slova

Miroslav Myška, fotograf, dokumentární fotografie, pedagog, horolezec

Keywords

Miroslav Myška, photographer, documentary photography, pedagogue, climber

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Michaela HOLLÝ**
Osobní číslo: **F120472**
Studijní program: **B8204 Filmové, televizní a fotografické umění a nová média**
Studijní obor: **Tvůrčí fotografie**
Název tématu: **T: Miroslav Myška**
Téma anglicky: **T: Miroslav Myška**
Zadávací ústav: **Institut tvůrčí fotografie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Tato práce se zabývá osobností fotografa, horolezce a pedagoga Miroslava Myšky. Chtěla bych tím napomoci rozklíčovat jeho celoživotní tvorbu, která má těžiště v dokumentární fotografii.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

**BIRGUS, Vladimír a MLČOCH, Jan: Česká fotografie 20. století,
Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze/ KANT, Praha, 2010**

**BIRGUS, Vladimír a MLČOCH, Jan: Česká fotografie 20. století - Průvodce,
Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze/ KANT, Praha, 2005**

Vedoucí bakalářské práce:

Doc. Mgr. Václav PODESTÁT

Institut tvůrčí fotografie

Datum zadání bakalářské práce: **21. dubna 2016**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. června 2016**

Prof. PhDr. Vladimír BIRGUS
vedoucí ústavu

V Opavě 21. dubna 2016

Poděkování

Chtěla bych poděkovat za velkou ochotu, otevřenost a vstříctnost Miroslavu Myškovi, který mi poskytl přístup k profesním i osobním materiálům. Za odborné vedení a cenné rady děkuji doc. Mgr. Václavu Podestátovi. Bez jejich pomoci by tato bakalářská práce nikdy nemohla vzniknout a být dokončena.

Za velkou trpělivost a shovívavost patří poděkování i mému muži Martinovi a synovi Matthiasovi.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně a uvedla v ní veškerou použitou literaturu a ostatní možné zdroje, z nichž jsem při psaní čerpala.

Prohlášení

Souhlasím se zveřejněním této bakalářské práce v Univerzitní knihovně SU v Opavě, v knihovně Uměleckoprůmyslového muzea v Praze a na webových stránkách ITF SU v Opavě.

V Brně, dne 21. dubna 2016

Michaela Hollý

Obsah

Úvod	9
Rodina a dětství	10
Studium, Brněnská bohéma	12
Vojna a fotografické začátky	19
Střední uměleckoprůmyslová škola, obor fotografie	21
Práce, práce, práce	35
Karel Otto Hrubý	41
pedagog, fotograf a činný organizátor	
Historie IVF - ITF	45
Miroslav Myška - historie tvorby	49
Dokumentární cykly - černobílá	49
Okupace Československa	49
Domov důchodců	55
Slovensko, Nízke Tatry, Boca	56
Liptovská Teplička 1971 — 1974	57
Mongolsko 1971	58
Balkán 1975 — 1977	62
SSSR - Moskva, Voroněž 1987	68
USA 1989	69
Sametová revoluce 1989	71
Banát, aneb Češi v rumunském Banátu 1996 — 1999	73
St. Maries de la Mer 2001 — 2002	76
Dokumentární cykly - barva	82
Indie 1999	82
Kuba 2005	85
Peru 2007	86
Mongolsko 2009	88
Itálie, Benátky 2011 — 2015	92

Akt 1971 — 2004	94
Cyklus Kameny 1979 — 1980	104
Gaudeamus a Ronchamp	106
Dekoláže, struktury 1980 — 1998	
Dveře - vstupní dveře světa	109
1975 – dosud neuzavřen	
Portréty a autoportréty	111
1965 - současnost	
Skupiny a sdružení	116
Max 1970 — 1974	116
Setkání 1975 — 1989	116
Sdružení Q 1968 — aktivní dodnes	123
Pedagogická činnost	127
Pár otázek na závěr	128
Závěr	130
Curriculum vitae	133
Publikační a ediční činnost - knihy Miroslava Myšky	134
Samostatné výstavy	136
Výběr z kolektivních výstav	138
Výstavy se skupinou SETKÁNÍ	140
Kurátorská činnost	142
Knihy, sborníky a katalogy zahrnující práci autora	144
Zastoupení ve sbírkách - výběr	145
Biografická hesla ve slovnících	145
Seznam použité literatury	146
Bakalářské a diplomové práce	148
Internetové zdroje	149
Jmenný rejstřík	150

Úvod

Mé první setkání s Miroslavem Myškou proběhlo před více než šesti roky (2007) v jeho brněnském ateliéru v rámci výuky na Fotoškole Evžena Sobka v Brně. Fotografie byla pro mě do té doby téměř neznámým oborem, ale v rámci mé práce v reprografické firmě bylo důležité si tento svět přiblížit.

Na roční studium jsem se přihlásila hlavně kvůli reklamní a užité fotografii, kterou zde Miroslav Myška v té době vyučoval. V ateliéru jsem do té doby, když nepočítám fotografování na tablo na střední škole, snad nikdy ani nebyla. Otevřel se mi tak nový svět. Miroslav Myška nám vše otevřeně a jasně vysvětloval a naše snímky začaly mít úplně jiný charakter.

Postupem času se nám přibližovaly i další obzory, jako je dokument, reportáž, zátiší a vše, co s tím souvisí. V roce 2008 jsem navštívila vernisáž výstavy Miroslava Myšky v Etnografickém ústavu Moravsko-zemského muzea v Brně, kde byly také zastoupeny fotografie z Peru. Sama jsem v této záhadné zemi v roce 2000 byla, ale mé snímky nebyly ani zdaleka tak zdařilé jako jeho. Po zhlédnutí několika dalších výstav i jiných autorů mi bylo jasné, že jeden rok studia fotografie stačit nebude.

Osobně jsme se opět setkali po několika dalších letech na Institutu tvůrčí fotografie v Opavě při konzultaci pro uchazeče o studium. Miroslava Myšku jsem svou prací oslovila. Byl opět vstřícný a poradil mi, co by bylo vhodné změnit a opravit. Téměř ve všem se shodl i s panem docentem Alešem Kunešem. Díky tomuto setkání jsem byla se svou prací přijata ke studiu na vysněné škole.

Má bakalářská práce, dotýkající se života Miroslava Myšky, bude snad i malým poděkováním za nasměrování mého dalšího profesního života.

Rodina a dětství

Život Miroslava Myšky začal v tiskařské rodině v Brně 3. května 1946. Otec Jaroslav (1904 — 1970) pocházel z Prahy, ale již v průběhu jeho dětství se rodina přestěhovala do Brna. Maminka Soňa (1916 — 2002) se narodila na březích Bajkalského jezera u Irkutsku, ale i ji osud zavál, díky lásce její matky a legionáře, do brněnských krajin. Spolu se potkali v tiskárně Zář. Jaroslav pracoval jako vedoucí strojočny a Soňa v knihárně. Po svatbě společně bydleli na ulici Gorkého 38 a rodina se

otec Jaroslav a César, 1965

stala úplnou narozením syna Miroslava. Jiní sourozenci již nepřišli, ale časem přibyl věrný kamarád - pes César, který měl i tu čest být na prvních fotografiích vyhotovených Miroslavem. Další důležitou osobou v Miroslavově dětství byl spolužák a přítel Karel Fuksa. Z dětských her, na proslulém Obilním trhu v Brně, se vyvinulo přátelství na celý život.

7. A ZŠ Věveří, 1959 M. Myška vlevo před paní učitelkou, autor neznámý

Základní školu navštěvoval Miroslav Myška na Věveří 8 (1952 — 1960). Z Gorkého ulice to nebylo daleko, tak chodil i s ostatními spolužáky pěšky. Stávalo se ale, že během některých studených zim jezdili po zmrzlé ulici do školy na bruslích. Nikdo z rodiny nebyl příliš umělecky zaměřen, ale i tak byl Miroslav Myška světem tisku, tištěných obrázků a knih ovlivněn. Jeho šťastné dětství provázal i strýc, karikaturista, kreslíř a fotograf v jedné osobě Vilém Reichmann, který mladého nezkušeného chlapce vedl k výtvarnějšímu pohledu na svět. V jeho temné komoře už jako malý chlapec rozkrýval tajemství vyvolávání a zvětšování fotografií.

Studium a Brněnská bohéma

Vyučení se ručním sazečem v tiskárně ale bylo v té době stabilnějším a jistějším zaměstnáním, a proto bylo nakonec rozhodnuto jít tímto směrem. Škola se nacházela na Čechyňské ulici, vzdálené šest kilometrů. Bylo jednodušší absolvovat tuto cestu městskou hromadnou dopravou, a tak začal čtrnáctiletý Miroslav od roku 1960 dojíždět do nové školy tramvají číslo 4. Praktická cvičení měli studenti na Běhounské ulici v tiskárně Grafia. Nejoblíbenějším předmětem se mu stala grafická praxe. Výuka se zaměřovala na úpravu a návrhy pozvánek, plakátů a podobných tiskovin. Oproti tomu předměty jako matematika a jí podobné se staly trochu zanedbávanými.

Již během prvního roku na škole naplnila život Miroslava velká vášeň k horám. Lezení po horách dostalo přednost před vším ostatním. Všechna dostupná místa jako Vysoké Tatry, Nízké Tatry, Pálava, Moravský kras a další musela být pokořena. S odstupem času, jak se můžeme dočíst i z textu Karla Otty Hrubého (budoucí Myškův učitel), se tento druh zábavy, propojený s cestováním a focením, ukázal v uměleckém světle Miroslava jako velice přínosný. Mimo modřin a šrámů přivezl mladý horolezec z téměř každé větší expedice i dokumentární či reportážní soubor.

„Zdá se, že fotografující horolezci a horolezci fotografové tvoří u nás už jakousi tradici. Nejznámější byl tragicky zahynuvší Vilém Heckel (v roce 1970), který asi dost dlouho bude atraktivním vzorem. Ale vývoj se nezastaví, je tu už několik mladých následovníků v této na první pohled nesourodé, ale při trošce uvažování zcela logické kombinaci zájmů.

Představujeme vám jednoho z nich - Miroslava Myšku, studujícího Střední uměleckoprůmyslovou školu v Brně. Jeho výkony horolezecké nemůžeme posuzovat, ale soudě dle množství vý-

Campanilla di Brabante, 1969

*K. O. Hrubý
Katalog Mongolsko
rok 1996*

*str. 78, Setkání-Bakalářská
práce, Vladimír Skýpala,
text: M. Myška
rok 2002*

prav na skoro všechny evropské velehory, jichž se dosud zúčastnil, budou asi rovnocenné jeho talentu výtvarnému.“

Zajímavé ale je, že horolezeckou fotografií se Myška příliš nezabýval a nepřikládal jí velký význam. „Nestálo to za řeč. Tak jako já to dělali všichni ostatní. Nebylo tam nic, co by nějak vybočovalo.“

V té době se psal rok 1960, když se během studií na učebním

oboru scházelo několik brněnských kamarádů, kterým umění nebylo lhostejné. Všichni četli příběh Vincenta van Gogha Žízeň po životě od Irvinga Stonea a jejich touha tvořit byla veliká. Zkoušeli dělat keramiku, malovat nebo fotografovat. V letech 1964 — 1965 vytvořili nezávislou avantgardní skupinu, která si začala říkat Brněnská bohéma. Středem celé skupiny a vůdcem mladých nadšenců se stal o patnáct let starší Jan Novák. Člověk tak trochu bláznivý, ale nezaměnitelný, vystupující ve smokin-gu, jako socialistický básník.

Foto: M. Myška, orig. ne-nalezen, zdroj z bakalářské práce Brněnská bohéma, Milada Hanáčková rok 2010

Jan Novák u morového sloupu, náměstí Svobody, Brno 1968

Skupina měla okolo dvaceti mladých příznivců, kamarádů, kteří se navzájem ovlivňovali. Hlavními členy, mimo již zmíněného

Franta Kocourek, 1970

ho Jana Nováka, byli literát Pavel Řezníček a režisér Karel Fuksa. Patřila k nim také spousta dalších umělců, kteří se celoživotně věnovali umění a získali mnohá ocenění. Za všechny jmenujme například herce a režiséra Arnošta Goldflama, grafika a pedagoga Jiřího Havlíčka, siláka Frantu Kocourka, působícího v Boris Tiger v Rakousku, který s klidnou tváří dokázal ohnout téměř každou tyč.

K výše zmíněným patřili také grafik, knihař a pedagog Jiří Hynek Kocman, architektky Milada Svozilová a Alena Křenková a jiní. K fotografické sféře Bohémy patřili Miroslav Myška, Jef Kratochvíl a Tomáš Těšík. Jak sám Myška říká, byl děním ve skupině velmi ovlivněn a tento malý svět, kde se dalo na chvíli uniknout z reality socialistického Československa pomocí humoru a nadsázky, posunul jeho svobodnou tvorbu dál. Už v 17 letech, v roce 1963, rok po vyučení, tak odjíždí spolu s kamarádem z tiskárny Standou Konečným na Slovensko do odlehlejší cikánské vesnice u Sniny. Tam vznikají jeho vážnější fotografické prvotiny, portréty tamních obyvatel.

„Scházeli jsme se na různých vernisážích a básnických přednesech, nejčastěji ve Zlatorohu. Společnou výstavu jsme měli v Domě umění v Brně, kde jsem měl i já své první fotografie nafocené v Domově důchodců. Také jsme často chodili na výlety do okolí Brna a vídali se na Kocourkových vystoupeních, kterému jsme při jeho dovednostech i asistovali. Na žádné z akcí nikdy nechyběl náš demiurg Jan Novák.

Co se týká žen, tak naši největší pozornosti se dostávalo sestřám Hájkovým. Malírkám s krásnými, dlouhými vlasy. Byl to hezký pohled,” říká s pousmáním Myška.

Brněnská bohéma před Janáčkovým divadlem, 1968

Zleva nahoře: Osvald Vašíček, básník a demiurg Jan Novák, grafik Aleš Navrátil, krásná neznámá, malíř Arnošt Goldflam, sedící: Grafik Jiří Havlíček, básník Jugas, malíř Josef Stejskal, grafik J. H. Kocman, před nimi: grafička Milada Svozilová, básník Pavel Řezníček. Profese jsou z období let 1969 až 1970.

*Karel Fuksa, Arnošt Goldflam
u autoportrétů, 1970*

J. H. Kocman, grafik, 1969

Karel Fuksa, režisér a výtvarník, 1969

Po ukončení studia v roce 1963 nastoupil Myška do svého prvního zaměstnání v tiskárně Grafia na Starobrněnské 19. Za první výplatu si koupil fotografický aparát Flexaret 6, kterému zůstal věrný několik let. Během tohoto pracovního poměru začal také dálkově studovat grafickou školu v Praze v Helichově ulici (1964 — 1965). Vášeň k horám a lezení byla ale silnější, a tak školu nedokončil.

Vojna a fotografické začátky

Po obdržení povolávacího rozkazu přišla vojna. Miroslav Myška narukoval do Prahy ke štábnímu automobilovému praporu. Vojáči zde jezdili pro ministerstvo obrany a generální štáb ČSLA. Díky tomu, že byl Myška jediný, kdo ovládal psaní na stroji, mohl v letech 1965 - 1967 pracovat jako reprodukční fotograf v mobilní tiskárně. Zde se učil mimo jiné i fotografické technice a opět fotografoval. Vzniká tu soubor nápaditých autoportrétů, které se postupem času tak, jak se měnila barva a stříh vlasů a vousů, dále rozvíjely.

autoportréty, 1969 - 2004

Během těchto let se zde také tajně tiskl časopis Olympik, který mapoval celou pražskou bigbeatovou scénu. Hlavním fotografem byl Milan Vágner, vojenský vedoucí dané tiskárny.

Plakát z klubu Olympik, 1969

Celé dva roky vojenské služby tak Miroslav bez duševní i fyzické újmy přežil a po jejím ukončení nastoupil do nové školy v Brně.

Střední uměleckoprůmyslová škola, obor fotografie

Na Střední uměleckoprůmyslovou školu v Brně nastoupil Miroslav Myška roku 1968 a úspěšně ji dokončil roku 1972. Studoval zde obor fotografie, kde ateliér vedl ing. Oldřich Staněk, jeho třídním učitelem se stal již zmiňovaný Karel Otto Hrubý, rodák z Vídně a důležitá postava fotografické scény. Na SŠUR působil již od roku 1952.

V oboru fotografie bylo pouze pět studentů, dva chlapci a tři dívky. V kolektivu panovala zdravá rivalita a soutěživost, která je posouvala směrem kupředu.

„Byla to krásná, téměř bezstarostná léta plná nových objevů a přátel. Při nástupu do školy mi bylo 22 let, zatímco ostatním mezi 16 až 19 roky. Stal jsem se tak idolem všech mých spolužaček. Dělali jsme věci, které nás spojovaly a bavily, a přestože to bylo chvílku po sovětské okupaci r. 1968, „Šuřka“ byla enklávou svobody a volnosti. Mohli jsme se věnovat hlavně fotografii, což nás nejvíce naplňovalo. Jedinou smutnou vzpomínkou na toto období je odchod našeho spolužáka a kamaráda Vladimíra Vějtasy, který tragicky zahynul ve třetím ročníku.”

text: M. Myška

Miroslav Myška na Pálavě s deskovým aparátem po otci, 1965

Studenti všech ročníků mezi sebou soupeřili a obesílali soutěže u nás i v zahraničí. Miroslavu Myškovi se podařilo s fotografiemi, snímanými v Domově důchodců, dosáhnout na 1. místo v soutěži Svazu českých fotografů a získat ocenění i na mezinárodní soutěži - Mladí fotografové ukazují Evropu, kterou pořádal Německý svaz amatérských fotografů v roce 1970.

Domov důchodců, Stáři, 1969

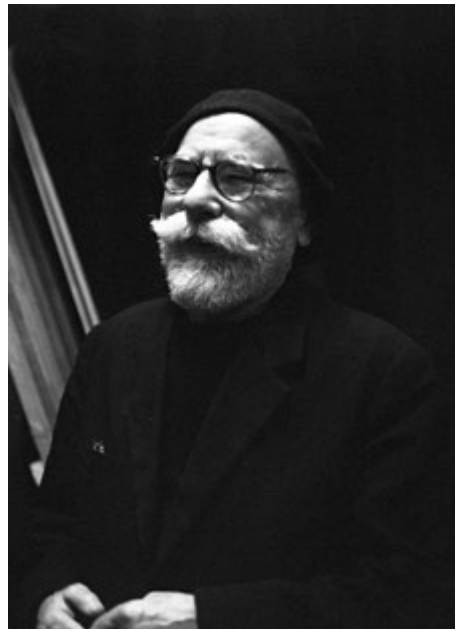

Odměnou za tento úspěch byl desetidenní pobyt v západním Německu v Münsteru a 200 DM, což bylo na tu dobu zcela mimořádné. Mladý student se zde seznámil s mnoha jinými tvůrci a mohl s nimi také vystavovat. Později, v letech 1972 – 1976, se stal členem Jeune Camera International v Lucembursku, kde rovněž vystavoval. Fotografie zasílal poštou, výstav se vzhledem k politické situaci v ČSSR osobně účastnit nemohl.

Vytváření portrétů se s oblibou Miroslav Myška věnoval i nadále. Svědčí o tom mimo jiné i fotografie významné postavy českého výtvarného umění Jana Zrzavého, představitele avantgardy nastupující začátkem 20. století.

Jan Zrzavý, 1970

„Zrzavý přijel do Brna na výstavu ruského emigranta Grigorije Musatova v Domě pánů z Kunštátu. Po prohlídce nás několik šlo na debatu o jeho přáteli z Prahy. Usměvavý dědek nechtěl o focení ani slyšet, ale když jsem mu fotky donesl do ateliéru na Zámecké schody, byl potěšen. Návštěva byla zajímavá, zazvonil jsem a otevřely se dveře na řetízek, má bohatě vousatá hlava byla Mistrovi zárukou spřízněné duše a bez dalších otázek otevřel.”

text: M. Myška

Na škole se studenti také rádi navzájem portrétovali. Povedené portréty vznikaly i po ukončení studia, kdy někteří z nich už zakládali své vlastní rodiny. Sem patří i můj oblíbený portrét z Myškova archívu nazvaný *Mateřství*.

Mateřství, 1973

text: M. Myška

„Jednou z mých stálých modelek byla i spolužačka ze Šuřky grafička Stanča. Několikrát jsem ji fotil v polovině sedmdesátých let i na akt. Tentokrát chtěla ona sama zachytit své mateřství. Zašli jsme na Špilberk a s využitím dramatické oblohy a světla tvořili.“

V roce 1967 se stala módní inscenovaná fotografie a nevyhnula se ani SŠUŘ. Studenti ji ale dělali spíše z donucení a nadále upřednostňovali čistou fotografii, které se věnovali s daleko větším nadšením a pílí. I z dochovaných snímků je patrné, která tvorba byla Miroslavu i jeho spolužákům bližší.

„Konec šedesátých let a sedmdesátá léta minulého století byla v České republice zasvěcena inscenované fotografii. Velký podíl na jejím rozšíření u nás měl K. O. Hrubý. Učil na LŠU v Brně a jeho žáky byli Horák, Košťál a Maršálek, kteří založili skupinu

Epos. Přidal se k nim i Petr Sikula, student Hrubého na Šurce. I nás studenty Hrubý vtahoval do této tematiky, ale nějak se nikdo nechytíl. Na těchto školních úkolech bylo krásné jen to, že jsme ráno zašli do vyučování všeobecných předmětů a poprosili kantory o uvolnění několika krásných a zajímavých studentek. Vyrazili jsme do lomu či na brněnskou přehradu a strávili den v běhání a komponování absurdních scén. Byly to školní úlohy a svolékat se nesmělo, možná i proto nás to nebavilo.”

text: M. Myška

Inscenovaná fotografie SŠUR, 1970

*Reportážní fotografie SŠUR,
Brno, Zelný trh, 1969*

„Ráno bylo pošmurno a začal padat sníh, byli jsme rádi, že jsme ve škole a můžeme se flákat. Před devátou přišel K. O. Hrubý a radostně zvolal: „Chumelí a je počasí, že psa by nevyhnal. Sbalte foťáky a běžte na Zelňák, tam bude boží dopuštění. Před dvanáctou hodinou se nevracejte.

Brno, Zelný trh, Vánoce, 1969

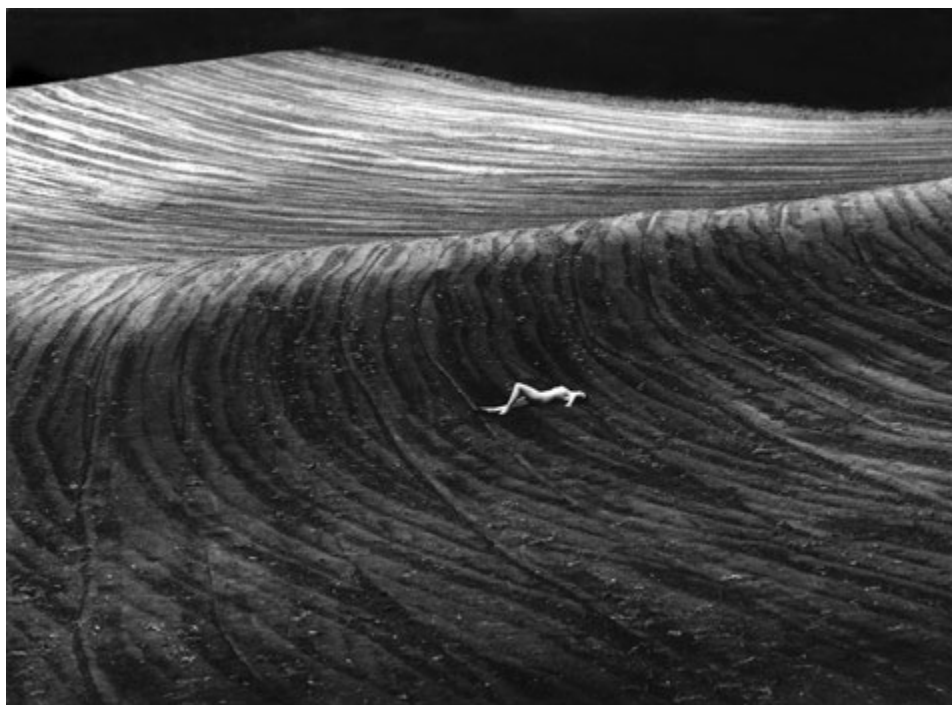
„A skutečně byla radost fotografovat“, vzpomíná M. Myška. Školní zkušenost si mohl Myška zopakovat také v Čenstochové o velikonocích. Cestou fotografové spali někde na louce a bylo to příjemné. Polsko se ale odvděčilo vánicí. Miroslav Myška věděl,

Polsko, Čenstochová, Velikonoce, 1973

že při fotografování musí nastavit delší čas expozice, aby zachytil velké vločky sněhu. Ovšem lidé museli zůstat ostří.

K. O. Hrubý kladl důraz hlavně na dokument, krajinu a portréty. Akty fotili studenti spíše z vlastního zájmu a zátiší je minulo úplně. Fotografie z roku 1970 zobrazuje křivky ženského těla s tvarovanou přírodní scénérií. Díky pečlivé kompozici i světelnému řešení snímku lze usuzovat na velký vliv učitele K. O. Hrubého na svého studenta Miroslava, který je dodnes mnohými považován za jeho nejvýznamnějšího následovníka. Tento snímek, s názvem Akt v poli, považují za nejkrásnější fotografii Miroslava Myšky.

Akt v poli, 1970

„Výjeli jsme ze školy fotografovat krajinu, než jsme se dostali ke Kloboukům u Brna, bylo po zajímavém světle. Inscenovaná fotografie byla kolem nás, a tak jsem spolužačku Janu vysvlékl a fotil. Krásné na tom bylo to, že se svlékla pod podmínkou, že budu také nahý a bude si mě fotit. Tak jsme běhali nazí s fotoaparáty po poli a pokřikovali na sebe, kdy si má kdo a kam stoupnout či leh-

text: M. Myška

nout. Vedle okopával chlapík vinici, chvíli koukal, pak se napil vína z čutory, kterou měl u pasu, a kopal dál, koukal, napil se a kopal. Tak jsme v krásné pracovní symbióze dělali každý své. Slunce, teplé brázdy, krása, která přeběhla na film.

Akt v přírodě jsem fotil dříve, než obdobnou tematiku ztvárnil Sikula, Košťál, a koukal jsem, že i rok před Tarasem Kuščynským.”

Zájem o akt, jak je vidět i v další Myškově tvorbě, přetrval dodnes. Studenti opakovaně jezdili ke konci roku (1969 — 1972) do Beskyd nebo do malé zastrčené vesnice pod Vysokými Tatrami zvané Liptovská Teplička. Byl to takový experiment, který uvedl studenty do prostředí, které neznali a kde měl každý vytvořit svůj cyklus fotografií.

V těchto končinách jakoby se zastavil čas. Malá políčka mezi horami se nedala scelit v lány, a tak nebyla pro komunistická družstva atraktivní. Místní lidé byli k mladým studentům vstřícní a jejich focení brali jako zajímavou změnu v každodenním nelehkém životě v horách.

To se odráží také na kvalitě pořízených fotografií. Studenti bydleli v levném penzionu a po okolí se mohli pohybovat samostatně. Fotografovali to, co chtěli a co jim přišlo zajímavé, bez velkých zásahů a rad učitelů. Společně pak ve škole vyvolávali filmy a hodnotili své snímky. Všichni měli většinou přístroje Pentacón six, středofornát 6x6 cm nebo Praktiky. Stejná technika umožňovala půjčování a vyměňování objektivů mezi sebou, což bylo velkou výhodou.

Láska k těmto končinám zůstala Miroslavu Myškovi i po ukončení studia a rád se sem i s jinými spolužáky vracel.

Liptovská Teplička, Cesty, 1972

Liptovská Teplička, 1971

Liptovská Teplička, Voli, 1971

Liptovská Teplička, Seníky, 1971

Liptovská Teplička, 1971

Z těchto fotografií vzniklo mnoho studentských výstav. Hlavní z nich se odehrála v Brně roku 1973 v Domě pánů z Kunštátu, v kabinetu J. Funka s názvem *Liptovská rapsodie*. Fotografie vyvolaly velký ohlas jak u odborné, tak i u laické veřejnosti. Do katalogu, který tehdy k výstavě vyšel pod názvem *Liptovská rapsodie*, K. O. Hrubý napsal: „Časy se sice nenápadně, zato však důkladně mění. Zda k prospěchu či nepospěchu věci, nelze vždy jednoznačně určit, ale nároky rostou. V našem případě to platí o fotografii na jedné a o pedagogické práci na druhé straně. Proto se už několik let vedení Střední uměleckoprůmyslové školy i profesori její fotografické speciálky - ing. O. Staněk, A. Odehnal a autor těchto řádků snaží prosazovat požadavky na náročnější práci dříve, než se začnou uplatňovat zvenčí: v učebních osnovách a v praxi absolventů. Odvaha k experimentu i vzhledem k současným názorům na výtvarnou fotografii rovněž nechybí. Zbývá ta předvídatost. Stává se ale, že i nejlépe myšlený expe-

riment nepřinese očekávaný výsledek. Ovšem neúspěšnými experimenty se nikdo nechlubí, a tak i my předkládáme výsledek jednoho pokusu, který je podle našeho názoru aspoň zajímavý.” Po 40 letech, roku 2011, se opět sešlo pět účastníků tehdejšího experimentu. Vyšel nový katalog *Liptovská rapsodie II*, pocta K. O. Hrubému a fotografie byly vystaveny v Galerii Nahoře v Českých Budějovicích.

STÁLÁ VÝSTAVNÍ SÍŇ FOTOGRAFIÍ
GALERIE NAHOŘE

Vás srdečně zve
na výstavu

LIPTOVSKÁ RAPSDIE II

pocta K. O. Hrubému

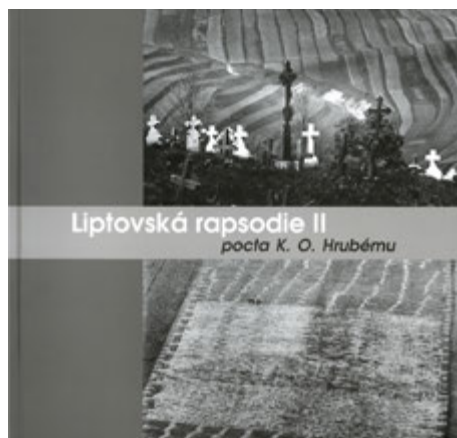
K. O. Hrubý, D. Vitásková, B. Maříková,
M. Myška, P. Sikula, M. Sychra

3. května - 5. června 2011

DK Metropol, České Budějovice, 2. respirium.

Výstavní síň podporují:
Statutární město České Budějovice
JEDNOTA 50 České Budějovice

Mediační partner:
časopis FotoVidea

V roce 2013 se Miroslav Myška se spolužačkou Danou Vitáskovou do těchto končin vrátil a vznikl tak nový dokumentární soubor, který byl vystaven společně s *Liptovskou rapsodií II* v Muzeu fotografie v Jindřichově Hradci roku 2013, v Galerii Nahoře v Českých Budějovicích roku 2014 a ještě téhož roku v Galerii Caesar v Ostravě.

„Lidé byli opět vstřícní a milí. Spali jsme nad místní hospodou

text: M. Myška

a v noci jsme zaslechli velký rachot a šli se dolů podívat, co se děje. Pár chlapů se sem přišlo pobavit, tak jsme se s nimi dali do řeči. Dana přinesla staré fotky a zjistili jsme, že děvčátko vyfotografované u zdejšího potůčku je ženou jednoho z mužů. Druhý den jsme se s paní setkali a fotografii jí darovali.”

V průběhu studií založili v roce 1970 studenti Vladimír Vejtasa a Zdeněk Kastner spolu s Myškou skupinu Max. Občas se účastnila i Dana Vitásková.

Liptovská Teplička, Sklepy, 1973

Liptovská Teplička, Sklepy, 2013

Liptovská Teplička, Doscanka, 1973

Liptovská Teplička, krajina, 2013

str. 34 Osobnosti brněnské
fotografie v hranicích doku-
mentu, diplomová práce,
Bc. Monika Špilková
rok 2012

text: M. Myška

Jan Mlčoch, in: Vladimír
Birgus – Jan Mlčoch, Česká
fotografie 20. století, Praha
2009, str. 151

„Skupina spolužáků zorganizovala několik drobných výstav v Brně a Blansku, další jejich činností byla účast na výměnných akcích fotoklubů či skupin. Tyto akce spočívaly ve vytvoření souboru snímků, který pak koloval po různých fotoklubech v zemi, kde byly fotografie průběžně hodnoceny, a zhruba po roce pak proběhlo hodnocení celkové. Fotografové tak měli možnost získat zpětnou vazbu, což pro ně bylo v době, kdy byl přístup k informacím dosti omezen, velmi přínosné. Skupina Max se rozpadla v době, kdy její členové dokončili studium na SŠUŘ (pozn. v roce 1974).“

Ještě v průběhu studia, v roce 1971, se Myška vydal na měsíc do Mongolska.

„Byla to horolezecká expedice, během které jsem celou dobu také fotografoval. Účastnilo se nás patnáct lidí ze čtyř zemí (Mongolska, Polska, Německa a Československa). Dorozumívali jsme se rusky a lidé k nám byli velmi přátelští a focení jim vůbec nevadilo.“ Vznikl tak první ucelený Myškův dokument, který byl následně vystaven v Etnografickém ústavu Moravského zemského muzea a na zámku v Blansku (viz také str. 58-61).

„Navzdory tomu, že jde o Myškovy dokumentární začátky, cyklus z Mongolska se vyznačuje vytríbenou obrazovou skladbou. Fotografie formálně navazují na humanistickou tradici, jejíž kořeny sahají v Československu již do druhé poloviny 50. let. Zejména díla pod vlivem agentury Magnum Photos, která měla silně humanistický nádech, ovlivnila tvorbu v Československu.“

I do těchto krajín se později roku 2009 Myška vrátil a nafotil nový dokument. Tyto fotografie jsou již barevné a odhalují, že téměř nic se v těchto krajích za ta léta nezměnilo (viz také str. 88-91).

Mongolsko, pozvánka, 1971

Mongolsko, katalog, 1971

Mongolsko, 1971

Práce, práce, práce

Po úspěšném absolutoriu SUPŠ v Brně v roce 1972 Myška nastoupil na své druhé pracovní místo do Etnografického ústavu Moravského zemského muzea (1972—1974), jako profesionální fotograf. Zde se od něj očekávala rutinní práce na dokumentaci sbírkových předmětů, ale také mnohem zajímavější fotografování v exteriéru. Pod vedením přísného šéfa Ludvíka Kunze to nebyly zrovna lehké pracovní začátky, ale s odstupem času komentuje Myška svou práci s úsměvem. *„Tady (rozuměj ve fotokomoře) jsem měl tři židle a na těch jsem spával. Dřina to byla, ale zkušenosti k nezaplacení.”*

text: M. Myška

V letech 1974 — 1976 pracoval Miroslav Myška dva roky ve Fotochemě Brno, kde se podílel na mezinárodní výstavě, a v červenci roku 1976 nastoupil do státního podniku Nábytek s. p. Brno na místo reklamního fotografa.

Podnik měl celostátní působnost a zabýval se prodejem nábytku a bytových doplňků. Před Myškovým příchodem se podnikovou fotografií pro reklamní účely (prospekty a plakáty) věnovali pouze externí fotografové a výsledky byly často velmi rozdílné. *„Zpočátku jsem při fotografování používal svůj fotoaparát Mamyia RB 67 a svítil několika primitivními halogenovými světly. Po několika letech se podařilo převodem z Jitony (výrobce nábytku) získat odpovídající fotografické vybavení - velkoformátovou kameru Sinar F2 s několika objektivy a ateliérové blesky Broncolor. Činností propagace bylo vytváření reklamních letáků a plakátů s celorepublikovou působností. Moje práce spočívala v pořizování fotografií do prospektů všech nábytkářských firem v tehdejší České republice. Dále fotografie na plakáty a jiné reklamní akce. Samozřejmě i dokumentace různých výstav nábytku a prodejen (Dům nábytku Brno, Dům bytové kultury Praha).”*

text: M. Myška

Ateliér byl na detašovaném pracovišti u skladu nábytku v Maloměřicích, dostatečně odloučen od ředitelství podniku. Tím měl fotograf dostatek volnosti na vlastní tvorbu i jiné drobné pracovní příležitosti.

text: M. Myška

„Byla to zlatá léta. Práce hodně, ale díky volné tvorbě a práci tzv. načerno pěkné peníze a zbývalo dost času i na lezení.“

Rozměry ateliéru 10x10 m byly odpovídající velikosti nábytku, který se zde fotografoval. Byl zde také manipulační prostor 5x5 m, sklad rekvizit a velká fotokomora. V ateliéru pracovali ještě dva stolaři, kteří stavěli nábytek a potřebné kulisy a připravovali scénu na fotografování. Časem pomáhali i ve fotokomoře, při pláchání fotografií v ustalovači a jejich následném praní.

Ložnice, 1978

Monticolor, 1979

Po sametové revoluci v roce 1989, si v roce 1990 zakládá Miroslav Myška vlastní Fotostudio Mdesign. S prací pro podnik Nábytek v roce 1991 končí. Kvůli vysokému nájmu za tamní maloměřický ateliér se přestěhoval a vytvořil si ateliér nový v jednopokojovém bytě na Plotní ulici v Brně. Zde začal pracovat na reklamě již ve vlastní režii. Nejprve s asistentkou, posléze se dvěma asistenty, studenty ITF (Zdena Adámková, Miloš Uhlíř, Miroslav Zavadil, Andrea Velnerová, Karel Poneš).

1998

2001

1997

1998

1998

Ukázky z reklamní tvorby M. Myšky

V roce 1995 zakoupil Miroslav Myška část nájemního domu v Brně v Husovicích a v následujícím roce díky rozsáhlé rekonstrukci vznikly ateliéry o rozměrech 6x4,5 m a 5x9 m. Příslušenstvím byla fotokomora, archiv a další zázemí. Později byl větší ateliér zrušen. V menším působí Myška dodnes.

V roce 1993, po ustavení Českého ústavního soudu, dostal Miroslav Myška zakázku vytvořit pro ÚS novoročenku na rok 1994. Jednoduchá tiskovina byla přijata velmi kladně, a tak již během roku 1994 začal Myška fotografovat soudce a veškeré akce dané instituce v Brně.

„Pro potřeby fotografií do pasů a hlavně tisku bylo zapotřebí fotografovat celý senát v talárech, ze kterých v té době drobně vykuchovala košile a kravata. Dopoledne jsme obcházeli, s dobrou vůlí soudu, která dělala práci kancléře a rozdávala úsměvy, všechny soudce a domlouvali na 14. hodinu fotografování. Dva soudce jsme potkali na chodbě a ti s plnou vážností oznámili, že se nemohou fotografovat, protože nemají bílou košili a kravatu. Řekl jsem jim, že obojí si koupí po obědě a ve 14 hodin je čekáme ve Velké radě (hlavní jednací místnost). Nastalo trapné ticho a soudci beze slova odešli. Já jsem byl posléze upozorněn, že to si ke slovu nemohu dovolit. Poslat je pro košili! Nicméně ve 14 hodin se všichni sešli v jednacím sále. Atmosféru uvolnil místopředseda ÚS JUDr. Holeček, který jak mě uviděl, zvolal: „Jé, fotografovat nás bude umělec, pan Myška.“ Před rokem mě osvobodil v soudní při s modelkou za uveřejnění jejího aktu v časopise Kurýr. Doložil jsem, že se jedná o umění reprodukci v katalogu, ke kterému jsem měl souhlas modelu.

Velký soud tak věděl, že je v dobrých rukách, kolegyně je přepudrovala, dámám uhladila vlasy a já je mohl fotografovat. Samozřejmě, že hierarchie byla dodržena a jen dámy jsem si dovolil z kraje patnáctičlenného sboru zařadit blíže ke středu. Deset rychlých záběrů a dost. Nejlepší bylo v analogové době, filmy pak naskenovat a měnit jednotlivé hlavy v počítači tak, aby nikdo nemrkal a dámy vypadaly krásně. V polovině devadesátých let to nebylo

text: M. Myška

jednoduché a běžné (pozn. díky drahé počítačové technologii). Během dalších let jsem se stal příslušenstvím soudu. Soudci se měnili, já je fotografoval vždy obřadně s dvěma ateliérovými blesky, pozadím a divadélkem kolem. Kolegyně dělala vizážistku, sekretářky pány chválily, jak jim to sluší. Soudkyně se musely upozornit týden předem, aby mohly ke kadeřnici, kterou jim kolegyně doporučila i s typem účesu. Soudkyně se fotografovaly nerady, jedna mě poprvé řekla, že sedá na židli přede mnou s většími obavami než u zubaře. Když dostaly fotografie se zjemněnými vráskami, upravenými vlasy, byly spokojené a příště se fotografovaly s radostí. S dalším soudním obdobím v roce 2003 se objevil ve vstupu bezpečnostní rám. Vždy jsem radostně sledoval, jak rám při průchodu s foťáky a stativy pískal. Stativy v obalech, blesky v kufrech musely chodit bokem, raději nám otevírali služební vchod. Brašnu s fotoaparáty jsem dal na prosvícení a v obale vedle stativů mohl být i lehký kulomet, ten by se přehlédl a ztratil.”

Během zhruba 17 let, kdy Miroslav Myška pro ÚS fotografoval, měl příležitost několikrát fotografovat také setkání s prezidentem Václavem Havlem, Václavem Klausem, polským prezidentem Aleksanderem Kwaśniewskim, britskou královnou Alžbětou a řadou dalších významných lidí (např. ministryní zahraničí USA Madeleine Albrightovou).

Mimo novoročenky a panely z akcí fotograficky doprovodil také reprezentativní publikaci Ústavní soud České republiky, která vyšla tiskem v roce 2008.

Miroslav Myška fotografoval i pro nově ustavený Nejvyšší správní soud. „Tento nově ustavený soud měl zcela jinou, méně upjatou atmosféru. Sami soudci si říkali, že jsou “Veselý soud”. Byla radost je fotografovat. Z oficiální fotoakce udělali radostné

text: M. Myška

veselí a skvěle spolupracovali. Perličkou je, že místopředseda NSS Michal Mazanec byl absolventem IVF, tedy mým žákem. Mé fotografie byly v publikaci Nejvyšší správní soud, která vyšla roku 2009.”

Královna Alžběta II, Brno, 1996

Karel Otto Hrubý

pedagog, fotograf a činný organizátor

Boca, K. O. Hrubý, 1970

K. O. Hrubý se narodil v roce 1916 ve Vídni. Již od roku 1917 však žila jeho rodina ve Znojmě, kde maturoval na tamním gymnáziu (1935).

Po maturitě volí Hrubý Právnickou fakultu na Karlově univerzitě v Praze.

Jeho studium je ale za okupace (zavřením českých vysokých škol Němci) 17. listopadu 1939 přerušeno.

Během protektorátu se živil jako hudebník. Miloval jazz a podílel se na uspořádání prvního jazzového koncertu konaného v Praze. Vyšlo mu také šest desek s kvintetem. Za války byl jazz zakázán, a tak stejně jako ta právnická, končí i hudební kariéra K. O. Hrubého.

„Fotografickou dráhu začal ve svých 12 letech. První zajímavé snímky vznikají v brněnském okolí a na konci války. Jeho fotografie mají vysokou dokumentární i výtvarnou hodnotu. Fotografii chápal jako všestranný obrazový projev moderního tvořivě talentovaného člověka. S touto myšlenkou později také přistupoval ke svým studentům.”

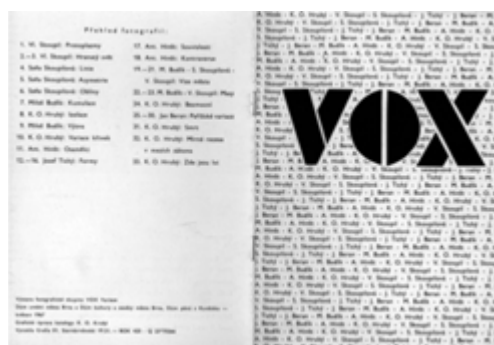
Po osvobození nastoupil jako profesionální fotograf do deníku Rovnost. Později přijímá místo fotoreportéra pro redakci časopisu Květy v Praze.

Název neznámý 1969, foto: K. O. Hrubý

Od roku 1952 pracoval na pozici externího profesora na Vyšší škole uměleckých řemesel v Brně, v oboru fotografie. Setrval zde 25 let a měl svou výukou velký vliv na vývoj a kvalitu mladých fotografů. Jeho žákem byl také Miroslav Myška. Své studenty učil citu pro světlo, expresivní poetiku a fotografovat za extrémních podmínek. Za špatného počasí je vyhánění z ateliéru se slovy „je tam pěkná slota, tak běžte a ukažte, co umíte”. Viz soubor zajímavých dramatických portrétů na brněnském náměstí - Zelný trh (viz také str. 26 - 27).

K. O. Hrubý společně s Adolfem Kroupou a Vilémem Reichmannem založil Fotografický kabinet J. Funkeho v Domě pánů z Kunštátu v roce 1959. Byla to druhá stálá fotografická síň v Československu, hned po Fotochemě na Jungmanově náměstí v Praze. Stál také u zrodu skupiny Vox, (podzim 1965 — 1972). Skupiny, jejíž představitelé Jan Beran, Miloš Budík, Josef Tichý, Antonín Hinš, K. O. Hrubý, Vladimír a Soňa Skoupilovi patřili k průkopníkům fotografie všedního dne. Typickým rysem snímků tohoto období je ozvláštňování všednosti.

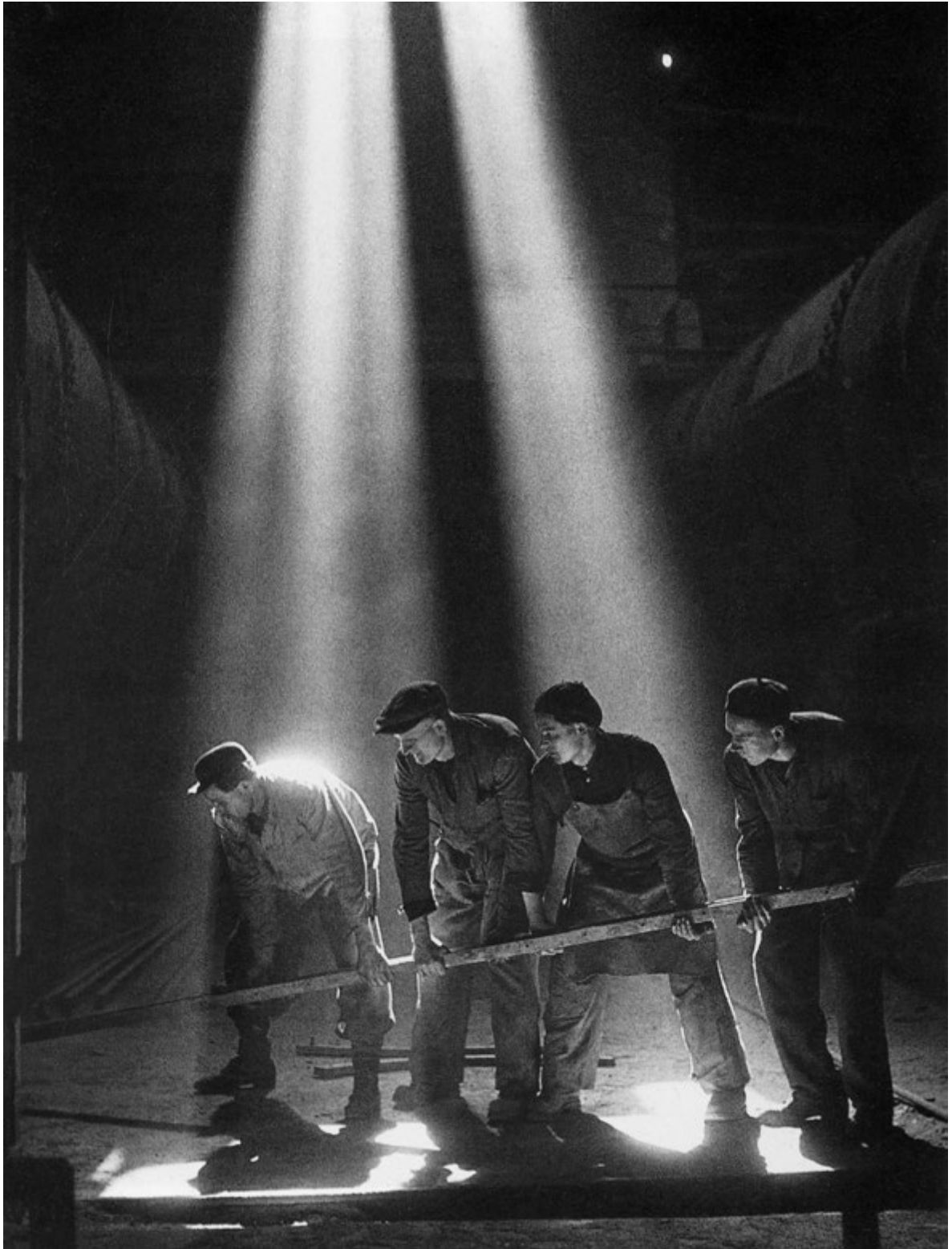
V roce 1969 spoluzakládá K. O. Hrubý Svaz českých fotografů. O dva roky později, spolu s Antonínem Hinštem a Josefem Tichým, se účastnil založení Školy výtvarné fotografie při SČF.

Krajina 1969, foto: K. O. Hrubý

Všechny hříchy světa II., 1962, foto: K. O. Hrubý

Chlapi 1963, foto: K. O. Hrubý

Historie IVF – ITF

Při Svazu českých fotografů v roce 1971 byla založena Škola výtvarné fotografie. Vedoucím pedagogem se stal K. O. Hrubý. V tehdejší době vedle FAMU (Filmová a televizní fakulta Akademie múzických umění v Praze) existovalo jen několik středních škol a lidových škol umění poskytujících fotografické vzdělání. Velmi rozšířené a silné bylo hnutí amatérských fotografů. Existovala různá sdružení, fotografické kurzy a školení při jiných umělecky zaměřených školách.

Škola výtvarné fotografie, později Institut výtvarné fotografie SČF, byla tak první škola u nás, která otevřela své brány i posluchačům z amatérských kruhů bez rozdílu věku. Hodnocení prací studentů fungovalo pomocí korespondence, konzultace s pedagogy byly zprvu jednodenní. Metodou vyučování se vedení školy nechalo inspirovat známou korespondenční školou Famous Photographers School, založenou v roce 1961 Victorem Kepplerem ve Westportě, Connecticut.

První výuka se uskutečnila v Městském kulturním středisku v Radnické ulici v Brně. Jednodenní konzultace se konaly vždy v sobotu. Do prvního ročníku bylo přijato 45 studentů, kteří museli v průběhu dvou let zvládnout různá odvětví fotografie.

Pedagogický sbor se postupně rozrostl o řadu zkušených fotografů a teoretiků, jakými byli vynikající teoretik výtvarného umění a fotografie Václav Zykmond (teorie umění), Josef Tichý (akt, speciální techniky), Antonín Hinšt (reportáž), Jaroslav Vávra (akt, portrét), Milan Borovička (portrét), Vojtěch Sapara (speciální techniky) a Miroslav Bílek (krajina). V roce 1977 přichází do pedagogického sboru ŠVF i brněnský fotograf a bývalý student

K. O. Hrubého Miroslav Myška, který přebírá výuku dokumentární a reportážní fotografie.

Během dvaceti let škola vychovala mnoho kvalifikovaných absolventů, z nichž někteří se uplatnili i jako pedagogové. Např. fotografové, prof. Jindřich Štreit, absolvoval v roce 1977, doc. Václav Podestát v roce 1988, (oba působí na ITF dodnes).

Patřil mezi ně i Vojtěch Bartek. (absolvoval IVF, 1973) Společně s Vladimírem Birgusem se jim v roce 1990 podařilo přeměnit tehdejší Institut výtvarné fotografie Svazu českých fotografů Praha na Institut tvůrčí fotografie, jako součást právě zakládané Slezské univerzity (název ITF se používá od roku 1992 — 1993). ITF se tak stala vysokou školou se samostatným oborem fotografie. Vojtěch Bartek (1942 — 2013) byl jednou z důležitých postav ITF. Po mnoho let působil jako její tajemník i pedagog (úprava tiskovin).

V roce 1982 se stal vedoucím IVF pedagog FAMU PhDr. Vladimír Birgus. Přichází na doporučení Karla Otty Hrubého. S ním se rozšířil celý pedagogický sbor. Nově příchozími byli například Antonín Braný, Tomáš Fassati, Miroslav Vojtěchovský, Aleš Kuneš, Josef Válek a krátce také Pavel Šešulka. Škola přechází z jednodenních konzultací ke kombinovanému studiu s vícedenními konzultacemi. Výuka se rozšířila také o dějiny a teorii fotografie a dějiny výtvarného umění. Vladimír Birgus zařídil přesunutí Institutu z Olomouce na Horní Bečvu, do míst, ke kterým má od středoškolských studií blízký vztah.

„Zpočátku jsme se scházeli na jednodenní konzultace v Olomouci. Studenti neměli čas ani zajít do hospody, a tudíž se ani moc navzájem neznali. Připadalo mi dobré, že by každá konzultace trvala celý víkend, a protože jsme v Olomouci nenašli odpovídající prostory, padla volba na rekreační středisko Tonak (dnešní Brioni) na Horní Bečvě. Myslím, že to byl šťastný tah. Studenti se znají mnohem víc. Na Bečvě je to tak intenzivní, není kam prchnout, studenti jsou od rána do večera stále spolu. Funguje to bezvadně.”

*str.150, Vladimír Skýpala,
Magisterská diplomová
práce, Vladimír Birgus -
Fotograf, publicista, kurátor,
pedagog, text: V. Birgus*

Začátkem 90. let byl důležitým mezníkem také příchod jednoho z nejlepších pedagogů a velkého vzoru Vladimíra Birguse, profesora Jána Šmoka. Díky silnému pedagogickému sboru se výrazně zvýšila úroveň školy.

Ze školy pro amatéry se stala plnohodnotná, vyhledávaná škola, což dokazují počty uchazečů o studium nejen z České republiky. Na přelomu roku 1998 — 1999 promovalo na ITF prvních sedm absolventů magisterského studia. Historicky první absolventkou s titulem Mgr. je Irena Armutidisová. Její praktická práce se týkala zajímavého, sociologicky zaměřeného projektu figurálních kompozic. Ten zachycoval muže různých profesí - herce, lékaře, ale i nižší vrstvy v jejich přirozeném pracovním prostředí formou aktu. Tuto práci vedl doc. MgA Pavel Mára. Teoretická diplomová práce byla zpracovaná na téma České sbírky tvůrčí fotografie (1998). Vedoucím této práce byl Miroslav Myška.

*Pedagogický sbor, školní rok 1987 - 1988. foto: Václav Podestát
odshora zleva doprava: Vladimír Birgus, Vojtěch Šapara, Milan Borovička, Miroslav Bilek, Josef Válek, Miloslav Stibor, Antonín Braný, Miroslav Myška, Tomáš Fassati, Miroslav Vojtěchovský, Pavel Šešulka, Josef Pokorný*

Část Pedagogického sboru, školní rok 2015 - 2016, foto: David Stejk Vana

Miroslav Myška - historie tvorby

Dokumentární cykly - černobílá

Okupace Československa

První dokumentární snímky, které sám autor považuje za zdařilé, vznikly během okupace tehdejšího Československa vojáky tzv. spřátelených armád Varšavské smlouvy, v srpnu roku 1968. Velmi rychle byla tehdy obsazena většina důležitých měst, a tak invaze neminula ani Brno. Ulice se naplnily lidmi a vzrůstající strach a panika byly pro mnohé fotografy velkou výzvou. Tehdy dvaadvacetiletý Myška si nemohl nechat fotografování v ulicích ujít. Snímky pořízené fotoaparátem značky Flexaret zobrazují snahu statečných obyvatel ubránit své město, ale také jakousi netečnost sovětských vojáků. V jejich tvářích vidíme, že ani oni sami nechápou vážnost situace a důvod, proč v ulicích Brna vlastně jsou.

„Ráno po páté hodině mě otec budil se slovy: Vstávej, musíš hned do práce, vtrhli sem Rusové. Pracoval jsem v tiskárně, a tak jsme ihned tiskli protiruské letáky a noviny. Bylo to tak spontánní, již před začátkem pracovní doby byly první protiokupační letáky hotové. Okamžitě se rozvážely do trafik a začaly vylepovat po městě. V deset jsem šel po roznášce a zastavil se domů pro flexaretu a začal fotografovat. Do práce se již nešlo, měli jsme hotovo. Nejvíce lidí bylo u nádraží, kde bylo i nejvíc Rusáků a tanků, šaliny přirozeně nejezdily. Při focení se po mně jeden Rus z tanku rozehnal a chtěl mi sebrat foťák, dav se přede mnou rozestoupil a za mnou zavřel. Jako v pohádce, solidarita všech byla bezmezná. Odpoledne se Rusové uklidnili a nechali nás sedět na tancích, do-

21. srpen 1968, vzpomínky
Miroslava Myšky

konce poslouchali naše vysvětlování, že žádná kontrarevoluce zde není. Stejně tomu nevěřili, byli tak masírováni a přesvědčováni svými komunistickými politruky, že nechápali, proč by jeli do války, která se z naší strany nechystá. U Rohlíku, na Leninově ulici (dnešní Kounicova) před vojenskou akademií se začalo s happeningy, jednotlivci stáli na tancích a oslovovali dav, říkat něco Rusům bylo marné. Sešla se tam i část Brněnské bohémy, Goldflam, Fuksa a Řezníček rozehrával svou etudu: „Obsadil jsem sovětský tank, ovšem ponechal soudruhy ve službě.“

Fotografie pořízené v těchto dnech si na svůj tisk musely počkat až do roku 2008, kdy byly otištěny v katalogu Domu umění Brno, a ve stejném roce byly vystaveny ke 40. výročí po okupaci. Z politických důvodů bylo zveřejnění těchto snímků až do roku 1989 (Sametová revoluce) nemožné.

Leninova ulice, 21. 8. 1968

srpen, Brno, 1968

k 40. výročí okupace Československa 21. srpna 1968, 17 až 22 hodin, Mojžírovo náměstí

Během těchto dnů v brněnských ulicích fotografovalo i mnoho dalších autorů. Mezi nimi byla také Anna Pecková, která stejně jako Miroslav Myška, studovala na Střední umělecko průmyslové škole, obor fotografie v Brně, pod vedením K. O. Hrubého. V roce 1968 již měla rok studium řádně ukončené a spolupracovala s redakcí Rovnost. Sem nosila své snímky z období okupace, kde byly otištěny bez autorčina jména.

Využíváním stínů a zajímavých kompozic je na fotografiích patrná již větší umělecká vyzrálость autorky. I když ale byla situace nebezpečná a lidé byli plni strachu a obav, fotografiím toto napětí, dle mého pohledu schází.

srpen, Brno, 1968, foto: Anna Pecková

V pražských ulicích fotografoval tuto mimořádnou událost, mimo jiné, fotograf Josef Koudelka. Jeden z nejslavnějších fotografů 20. století a člen proslulé agentury Magnum Photos. Oproti Brnu byl rok 1968 v Praze daleko bouřlivější a situace napjatější.

Koudelkovi snímky jsou s fotografiemi obou předešlých autorů téměř nesrovnatelné. Svoji dynamičností, kompozicí, světlem nás doslova vtáhnou do děje. Tyto fotografie se později staly symbolem tehdejších událostí a byla jim udělena Zlatá medaile Roberta Capy.

srpen, Praha, 1968, foto: Josef Koudelka

Domov důchodců

Myškovým druhým dokumentem, který vznikl již v průběhu studia na střední uměleckoprůmyslové škole, můžeme nazvat menší cyklus z Domova důchodců.

Domov důchodců, babka, 1969

Jedná se o soubor portrétů, kde autor velmi dobře využívá denního světla a kontrastu. Smutně laděné snímky nás přenesou do nelehkého životního období portrétovaných. Tento cyklus vznikl koncem 60. let (1969) a byl oceněn v soutěži Mladí fotografové ukazují Evropu (viz také str. 22 - 23).

Domov důchodců, 1969

Slovensko, Nízke Tatry, Vyšná Boca

Cyklus z roku 1970 je práce ze Slovenska z Nízkých Tater, kde se Miroslav Myška pohyboval po vesnici Vyšná Boca a fotografoval tamní obyvatele. Tento soubor ještě nebyl zcela ucelený, ale je již vidět Myškův vztah k dokumentární fotografii.

Slovensko, Vyšná Boca, 1970

Slovensko, Vyšná Boca, 1970

Slovensko, Vyšná Boca, 1970

Je především o vztazích lidí, o kontrastu mládí a stáří zachyceném v portrétech. Kompletní soubor ale mnoho nevyovídá o nelehkém životě obyvatel malé obce a o tamním prostředí.

Liptovská Teplička 1971 — 1974

V letech 1971 — 1974, v rámci školního cvičení, vznikl dokument Liptovská Teplička (viz také str. 29 - 32).

„Myška se snaží zachytit Liptov pravdivě, jaký je bez příkras i zbytečných naturalismů. Usilovně hledá pravdu o kraji zachyceném mnohými fotografy, z nichž někteří přišli hledat povrchní efekty. Zajímavé je, jak se uvnitř cyklu vyvíjí Myškův způsob vidění, jeho fotografický styl. Zpočátku zachycuje v neodděli-

Liptovská Teplička, Hřbitov, 1971

Liptovská Teplička, Cesta na pole, 1972

Liptovská Teplička, Cikánata, 1971

*Petr Klimpl
Mladá fotografie, 1977*

telném celku člověka a krajinu pod osobním i stylovým vlivem K. O. Hrubého, později dospívá k vlastnímu vidění, které prozatím vrcholí v expresivních panoramatických fotografiích. Myškův soustředěný tematický zájem přinesl plody v řadě vizuálně bohatých, promyšleně komponovaných, ale zároveň přirozeně působících obrazů”

V roce 2013 se na Liptov autor opět vrací, aby příběhu ze 70. let vytvořil spolu s Danou Vitáskovou pokračování.

Mongolsko 1971

V roce 1971 se Miroslav Myška zúčastnil horolezecké expedice ČSTV v Mongolsku, kde také fotografoval. V těchto krajích vzniká první Myškův opravdu ucelený dokument, který

měl po vystavení velmi dobré ohlasy, ale i několik negativních (viz také str. 33 - 34).

„Ze vzdálené asijské země přivezl Miroslav Myška množství fotografií, ze kterých uspořádal výstavu. Cyklus je však poněkud nesoustředěný, výběr motivů postrádá jednotící prvek a jejich pestrost podmiňuje roztržitost celku. V souboru ale nalézáme i jednotlivé kvalitní obrazy, které předznamenávají dosud nejpozoruhodnější cyklus Miroslava Myšky - Balkán (1975).“

Názory recenzentů se ale liší, jak se můžeme dočíst z novinového článku Myškovo Mongolsko od Karla Fuksy.

Myškovo Mongolsko

Z letadla vypadá čtyři tisíce metrů vysoký mongolský Altaj jako několik kopečků šlehačky a Ulánbátar připomíná seskupení krabiček od sirek a malých koleček. Ty krabičky, to jsou moderní budovy centrálních úřadů a nových obytných bloků, každé kolečko znamená jednu jurtu. Dům, který lze naložit na velbloudy a během několika dnů přemístit o stovky kilometrů dále. Tam, kde je tráva.

A mezi jurtami a paneláky je zeleň travnaté plochy o to vzácnější, že v tomhle klimatu vyžadují dvakrát denně polévání. To hlavní, na co se však zaměří objektiv fotografa, je chrámový okrsek. Zde, i když mnohé ze staveb jsou data nedávného, je konzervován středověk — modlicí mlýnky, modlicí sloupy, oltáře, chrámy, věže. A mezi nimi, množství Buddhů a stovkami klebíčků se masek se procházejí asketičtí kněží v rudých ornátech.

O tomto a ještě o mnoha jiných

zajímavých věcech, které zažil a viděl v nedalekém Mongolsku, vyprávěl návštěvníkům vernisáže své výstavy, která je instalována v závodním klubu CKD Blansko, mladý brněnský fotograf Miroslav Myška. Fotografující horolezec či lépe horolezoucí fotograf, o kterém napsal jeho učitel, prof. K. O. Hrubý, m.j.: „jeho výkony horolezecké nemůžeme posuzovat, ale soudě podle množství výprav na skoro všechny evropské velehory, jichž se dosud zúčastnil, budou asi rovnocenné jeho talentu

výtvarnému... Uvážíme-li rozlohu této země, že autorův pobyt v ní byl omezen dobou dvou týdnů... pak musíme uznat pohotovost, postřeh a schopnost nejen opticky zachytit, ale přetvořit spoustu dojmů tak, aby z nich nebyla jen třísť turistických a povrchních záznamů.“

Z hlavního města se mezinárodní horolezecká výprava, jejímiž členy bylo i pět brněnských alpinistů včetně Miroslava Myšky, přesunula pomocí letadla, automobilů a nakonec v sedlech koní a velbloudů, až do mongolského Altaje. Usadila se pod pověstným Turgenem. To, že dobyla několik nezlezených vrcholů těchto asijských velehor, to už je jiná kapitola. Pětatřicetiletý Miroslav Myška, žák posledního ročníku Střední uměleckoprůmyslové školy v Brně, si však kromě velkých zážitků v ledových stěnách přivezl i pěknou fotografickou žeh.

KAREL FUKSA

Na fotografiích z Mongolska je vidět vývoj v Myškově dokumentární tvorbě. Oproti cyklu z Vyšné Bocy už nejde jen o čisté portréty. Prolíná se zde krajina, lidé, zvířata a portrétování jsou spjata s tamní krajinou. Snímky jsou vizuálně silnější a tlumočí autenticitu místa.

Mongolsko, 1971

Mongolsko, 1971

Mongolsko, 1971

Balkán 1975 - 1977

Cyklus Balkán je souborem pravdivých, přirozených a upřímných fotografií, zachycujících poezii všedního dne. Najdeme zde pekaře, obchodníky, řemeslníky, obyčejné i sváteční chvíle, které nám prozradí něco o lidech. Snímky jsou pořízeny hlavně v Řecku, v tureckých osadách a v Rumunsku. V předešlých pracích Myška zobrazoval především krajinu a propojení člověka s ní. V tomto cyklu se ale soustřeďuje nejvíce na obrazy lidí. Získává jejich důvěru a snaží se zachytit neopakovatelné chvíle, které prožívají. Lidé většinou vědí, že jsou fotografováni, často upírají pohled přímo do objektivu. Někteří jsou zcela přirození, jiní se stylizují. Z fotografií je ale patrné, že autorovi věří a spolupracují s ním. Také fotografie architektury jsou zobrazovány velmi moderně, jemně a se zajímavou světelnou atmosférou.

„Mladý brněnský fotograf Miroslav Myška se věnuje především fotografii reportážní. S jeho pracemi jsme se mohli setkat během posledních pěti let na několika výstavách: ve Znojmě, Brně, Olomouci a Blansku. Mohli jsme na nich pozorovat jeho vývojové proměny od portrétu přes zobrazování člověka v různých situacích k více či méně jednoznačné reportáži a detailu (čehokoliv), který se dnes u něho opětně vrací ke všem jmenovaným žánrům. Tato relativně široká škála fotografovaných zájmů a jeho zřetelný a neustálý důraz na výtvarnost, který dosud provázal celou jeho tvorbu, nezůstal bez vlivu ani jen na portrét či krajinné záběry vyznačující se bizarností, ani jen na snímky dokumentující každodenní prostředí, které se pro nás jeví jako exotické. Je proto samozřejmé, že M. Myška doslova stírá hranice mezi vyhraněnými fotografickými oblastmi, což však neznamená, že by jeho fotoreportáže nebyly fotoreportážemi a jeho portréty portréty. Do široké potřeby zaznamenávat vše, co vidí, nepatří lpění na apriorně vymezených a vymežitelných druzích,

Z článku napsaném doc. Václavem Zykmandem, ale podepsaném Vilémem Reichmannem. V. Zykmand byl v té době vyhozen z olomoucké univerzity, kde přednášel dějiny umění a nesměl publikovat.

tak jak se v jeho fotografiích setkáváme s jednoduchými (a zřídka dynamickými) výjevy z řeckých ulic, obchodů, ze křtu, stejně jako s bezprostředními záznamy tváří osob, které se na těchto výjevech podílejí. Myška stírá tímto způsobem hranice mezi portrétem a klasickou reportáží.”

S Václavem Zykmandem se Miroslav Myška seznámil díky Vilému Reichmannovi. Jejich dcery byly zhruba stejně staré a tak chodívali na podzim na kolotoče na Kraví horu (Brno). Děvčátka jezdila na autíčkách a otcové se zahřívali z plácaček, aby jim nebyla zima a povídali si o umění.

Myškovy snímky se setkávají s pozitivními reakcemi návštěvníků výstav a byly uvedeny v několika galeriích, zejména v Brně a Blansku na samostatných výstavách, také v rámci skupiny Setkání.

Řecko, cestovka, 1977

Soluňský patriarcha, 1977

Okno, 1975

Kostelní ulička, 1975

Taverna, 1975

Čestná stráž, 1977

Čistič bot, 1975

Některé z fotografií mi připomínají inspiraci dílem Augusta Sander (1876 — 1964), který fotografoval stovky prodavačů, kuchařů, sedláků, úředníků, bankéřů, umělců v jejich přirozeném prostředí. Sanderovy fotografie překročily hranici běžné fotografie a jsou výpovědí o životním stylu své doby. Souborné dílo vyšlo v knize *Antlitz der Zeit (Tvář doby)* v roce 1929. Nově ve vydání SANDER, August, 2003. *Antlitz der Zeit*. Verlag Schirmer Mosel.

*Kuchař, Kolín nad Rýnem, 1928
foto: August Sander*

*Pekař, Řecko, 1975
foto: Miroslav Myška*

O velmi kladném ohlasu Myškových fotografií svědčí i článek od Antonína Dufka (emeritní kurátor, vystudoval gymnázium a dějiny umění na UJEP v Brně 1967, od 1968 kurátor fotografické sbírky Moravské galerie v Brně, PhDr. 1983, Ph.D. 1997).

Mladý brněnský fotograf Miroslav Myška se zapsal do podvědomí fotografické obce již fotografiemi z Mongolska. Teď přichází s další cestopisnou reportáží ze země pro nás exotické, Řecka. Snímky, které si přivezl ze dvou dalších návštěv, ukazují některé příznačné rysy řecké krajiny a architektury, ale především autorova setkání s domorodými obyvateli i s turisty.

Nezasvěceným by se mohlo zdát, že fotografování lidí přímou reportážní metodou není nic, co by mohlo mít nějaký styl a tak překračovat rámec mechanického dokumentu. To je ovšem skutečně pouze zdání. Již třeba časté použití širokoúhlého objektivu dovoluje zařadit autorovy snímky právě do dnešní doby, můžeme si však povšimnout stylových prvků nejen dobových, ale i osobnějších.

Začneme třeba u toho, že Miroslav Myška není žádný zuřivý reportér, cvakající nepřetržitě spouští a spoléhající na štěstí a náhodu. Nesoustřeďuje se ani na pomíjivé situace a vztahy ve smyslu Cartier - Bressonovy teorie rozhodujícího okamžiku. Zato má smysl pro výtvarné aspekty reportážní fotografie a pro její dokumentární hodnoty. Nezakládá účín svých snímků na vypjaté okamžikovosti, nýbrž většinou na nevzrušené a nenáhodné stálosti, která je prostě vyjmuta z plynulého a věčného časového koloběhu. Jako by měl vždycky dost času zvolit nejúčinnější záběr, vzbuzující obvykle spíše dojem příznačnosti a typičnosti, než zdání jedinečnosti. Divák z vystavených snímků stěží vycítí turistický chvat. Spíš by mohl mít pocit, že mu autor přibližuje skutečně to typicky řecké, to co tam vždy bylo a bude k vidění.

Snad hlavním motivem tohoto účínu je metoda fotografování, která je založena na otevřeném vztahu k lidem. Myškovy fotografie velmi často nejsou nenápadně ulovené, neukazují tváře nic netušících lidí. Fotografování nezřídka vědí o přítomnosti fotografa, dívají se přímo do objektivu kamery. Některé fotografie jsou vlastně portréty. Dokumentární zřetel k poněkud exotickému prostředí je tak vyvážen konstantními aspekty lidského chování. Lidé se smějí do kamery, navazují kontakt, někdy trochu pózují a podobně. Chovají se zkrátka jako lidé a nikoli jako exotičtí obyvatelé exotické země, která s námi nemá nic společného. Schopnost autora přiblížit se neznámým lidem, ukázat něco z jejich chování a obyčejů, si zaslouží obdiv.

Fotografický záznam pak namísto odtažitých konstatování vzdálených faktů, představujících v sebe uzavřené hodnoty, poskytuje možnost sdílet srozumitelné a nám blízké životní obsahy, vzít je aspoň trochu za své, poznat v nich něco z našich vlastních společenských zkušeností a kontaktů. Řečeno se Saint - Exupérym, jde tu o možnost dovolit si „luxus lidských vztahů“. O možnost podmíněnou tím, že fotografie ukazují setkání a nikoli míjení. V tomto aspektu vystaveného souboru spočívá patrně jedna z jeho největších hodnot.

Antonín Dufek

SSSR - Moskva, Voroněž 1987

Město Voroněž se stalo v roce 1967 partnerským městem Brna. V Brně existovala pobočka Svaz spisovatelů a docházelo k výměnám autorů z Československa a Sovětského svazu. Do Voroněže ovšem nejezdili pouze spisovatelé a básníci, ale mezi jinými byl vyslán i fotograf Miroslav Myška. Ujal se ho tam místní reportér s terénním autem a vozil jej všude, kam si Myška přál. Byl před-

Voroněž, 1987

staven jako fotoreportér z Československa, který fotí krásy jejich města, a mohl tak fotografovat z různých pozic, i ze střechy auta. Musela být při tom policií zastavena doprava, aby mohl být snímek pořízen. Mimo památek a každodenního života zde Miroslav Myška fotografoval také Festival lidové kultury u Voroněže. Výstava z pořízených fotografií se konala o rok později v Galerii Československého spisovatele v Brně.

Voroněžská neděle, 1987

USA 1989

V září a říjnu, těsně před Sametovou revolucí roku 1989, se Miroslav Myška se svými kamarády rozhodl podívat do Ameriky. Za 30 dolarů na každý den, složených v České obchodní bance, se dalo získat cestovní doložku. Ještě několik hodin trvalo přeposílání peněz z účtu na účet, aby nakonec mohlo pět kamarádů z Brna vycestovat za oceán. Cesta trvala dva měsíce. Opět bylo spojeno lezení po horách, cestování zemí i fotografování.

„Jezdili jsme ve velikém autě, které jsme si zakoupili, a Slávek Janoušek zpíval: Amerika není, to je všechno vymyšlený. Ještěže nám místní obyvatelé nerozuměli. Také bylo fajn, že v tomto období sem ještě necestovalo tolik českých turistů. Všichni emigranti měli velkou radost, že nás vidí. Někteří nás i ubytovali a pohostili. Pořizoval jsem zde spíše cestopisné fotografie, protože jsme se vždy zdrželi na určitém místě jen na krátkou dobu a jeli zase dál” vzpomíná Miroslav Myška.

První čtyři dny zůstali cestovatelé v New Yorku a pak se vydali směrem přes Chicago na východní pobřeží do Yosemitekého národního parku. Zde fotografoval také např. fotograf Timothy H. O'Sullivan (19. století) a Ansel Easton Adams (20. století).

I když Miroslav Myška vnímá své fotografie z USA jen jako rychle pořízené cestopisné snímky, myslím, že hlavně ty z New Yorku jsou zdařilé. Je na nich vidět citlivé vnímání odlišné krajiny a architektury, než jakou autor fotografoval doposud. Přináší poutavý pohled na betonové bludiště, kterým New York pro nahodilého návštěvníka je. Motivisticky se na pořízených snímcích prolíná krajina s člověkem a Myška snímá estetické obrazy.

NY Central Park, 1989

Guggenheimovo muzeum, 1989

Zasazuje člověka do kontrastu s mrakodrapy, Central parkem, pracuje s reflexy výkladních skříní, pořizuje portréty.

NY Twins, 1989

New York, 1989

NY Twins, 1989

NY Central Park, 1989

San Francisco, 1989

Sametová revoluce 1989

Sametovou revolucí označujeme dobu mezi 17. listopadem a 29. prosincem roku 1989, kdy došlo v naší zemi ke svržení komunistického režimu a přeměně politického zřízení na pluralitní demokracii. Revoluce nebyla, kromě 17. listopadu v Praze, provázena násilím a nebyl zmařen ani jediný lidský život, proto je označována jako sametová. Tyto demonstrace se začaly rychle šířit i do ostatních měst, Brna nevyjímaje. Miroslav Myška prožíval tuhle událost s velkým očekáváním a také fotografoval. Tyto fotografie, ale cíleně nebyly nikdy použity v tisku nebo na výstavách. „V pondělí bylo náměstí Svobody zatarasené policií, ale již druhý den bylo vše odstraněno a demonstrace probíhaly v naprostém poklidu. Bránili jsme jen autům, která odvážela důležité dokumenty ke spálení, a fotili pro studenty filozofické fakulty, kteří pak jezdili po vesnicích s letáky a fotografiemi, aby vysvětlovali lidem, co se děje,” vzpomíná Myška.

Brno, Bílá fara, 1989

Brno, generální stávka, 1989

V archívu Miroslava Myšky jsem našla tyto tři snímky, které poukazují na poklidnou atmosféru v brněnských ulicích.

Banát, aneb Češi v rumunském Banátu 1996 — 1999

V těchto letech Miroslav Myška pracoval především jako komerční fotograf a jeho volná tvorba ustoupila trochu do pozadí. Zároveň byl, od roku 1977 pedagogem na IVF, později ITF (viz také str. 45 - 47). Po vzoru učitele K. O. Hrubého začal v rozmezí let 1996 — 1999, celkem sedmkrát, podnikat cesty i se svými studenty do Rumunského Banátu. Patřila mezi ně např.: Jarmila Šimánová, Iveta Juchelková a Linda Kriegerbecková. V rumunské oblasti Banátu se nachází několik českých vesnic. Je to etnograficky i kulturně velice zajímavé místo, kde si komunita zachovala český jazyk i tradice a ještě koncem 90. let byla značně izolována od obyvatel rumunské většiny. Miroslav Myška zde fotografoval především spontánní naturalistické obrazy, zachycující tamní život, podobné těm v Liptovské Tepličce. Méně se věnoval portrétu a krajině a svou pozornost směřoval více na tradice a akce obyvatel, jako jsou například žně, poutě, pohřby a jiné svátky. Život tamních lidí je ale v Myškových fotografiích zachycen stejně bezprostředně a s citlivým vnímáním souvislostí, s jakým jsme se setkali už v jeho předešlých cyklech, hlavně ze Slovenska.

Pohřeb v Gerniku, 1998

Bigr, 1996

Pout', 1977

Banát, Žně, 1997

Fotografie Miroslava Myšky společně se snímky studentky ITF Jarmily Šimáňové byly vystaveny (v roce 1996) ve Šternberku pod názvem Velikonoce v Banátu s podtitulem Červené svátky. Stejně téma zajímalo řadu dalších českých fotografů. Mezi ně patřil například i Tomki Němec, který získal za své fotografie s názvem Život české menšiny v rumunském Banátu 1. místo

v soutěži Czech Press Photo v kategorii Každodenní život a Grant města Prahy v roce 2004.

Němcovi snímky jsou nabité pohybem, kontrastem a určitým tajemstvím. Vidíme čistou kompozici odpočívajících psů, upřímnou radost dětí nebo odpolední relax místních mužů.

Banát, 2003, autor: Tomki Němec

St. Maries de la Mer 2001 — 2002

Krásná a podmanivá romská hudba rozeznívá každoročně starobylé městečko Saintes-Maries-de-la-Mer. Název městečka v překladu znamená „Svaté Marie z moře“ a nachází se v oblasti Camargue, nedaleko od města Arles. Podle staré legendy se totiž u zdejších břehů vylodily Marie Salomé a Marie, matka Jakubova. Obě byly během pronásledování prvních křesťanů na lodce vyhnány z Palestiny (15. století).

„Je tradice, že kočovní Romové po celý rok připravují oblečení, které potom přehodí Sáře (pozn. patronce Romů) přes ramena. Tímto způsobem každý rok tu pouť aktivně, manuálně a prakticky připravují. To oblečení je často z vysoce kvalitních látek, a když do něj oblékají Sáru, je to jejich způsob, jak jí říct, že jí svěřují všechnu svou radost, své bolesti, utrpení, všechny své úmysly. V některých letech během procesí už skoro nebyl vidět Sářin obličej, jen to oblečení, které bylo navlečeno jedno přes druhé. A to je velice dobré, znamená to, že to je modlitba lidu, která spočívá na Sářiných ramenou. A poté se samozřejmě každý rok toto oblečení sejme, uloží se a kočovníci mohou příští rok přinést zase jiné.”

Tato pouť se odehrává každý rok vždy mezi 19. až 25. květnem a přitahuje mnoho turistů, reportérů i fotografů. V roce 2001 a 2002 sem zavítali také dva pedagogové z ITF Miroslav Myška a Evžen Sobek (fotografoval v Camargue již v roce 1998). K nim se přidali také tři jejich studenti. Karel Poneš, jeden ze studentů, použil tyto fotografie na praktickou bakalářskou práci. Z fotografického hlediska jde o velmi zajímavé prostředí, kde autor má možnost zachytit romskou komunitu a oddanost víře. Na Myškových fotografiích můžeme vidět slavnost i zákulisí, které ji provází. Portréty nejsou jen turistickou dokumentací situace, ale jsou podtržené zajímavou kompozicí či detailem, jakými jsou například u Romů netypické blond vlasy. Jedná se o polocelky, celky i detaily, které vytvářejí zrcadlo odhalující rómský životní styl. Trochu zde postrádám citovou spontánnost,

Římskokatolický kněz Marc
Prunier, článek r. 2009
Jana Šustová, [http://www.
rozhlas.cz/nabozenstvi/
zpravy/_zprava/597096](http://www.rozhlas.cz/nabozenstvi/zpravy/_zprava/597096)

nespoutanost a živý temperamet. Tento dokumentární soubor byl vystaven v Romském muzeu v Brně a později v roce 2011 v Českých Budějovicích.

Saintes-Maries-de-la-Mer, 2001 - 2002

Saintes-Maries-de-la-Mer, 2001 - 2002

Saintes-Maries-de-la-Mer, 2001 - 2002

Soubor *Saintes-Maries-de-la-Mer* byl ve volné tvorbě Miroslava Myšky završením dlouholeté práce s černobílou fotografií. Nástupem digitálních technologií se stále více orientoval na barevnou fotografii.

K černobílé fotografii se Myška vyjádřil také při křtu knihy Michala Tůmy v roce 2015. Oba autoři mají mezi sebou úzký tvůrčí vztah a působili spolu i ve skupině *Setkání*. Miroslav Myška byl osloven, aby pronesl při zahájení pár slov:

„Černobílí fotografové to měli těžké ...

Když ušetřili několik výplat, koupili si fotoaparát, objektivy, širokác i telák a ještě filmy různých citlivostí, zapomněl jsem brašnu, ale tu měli odjakživa. Založili film a konečně mohli začít fotografovat. Dopoledne fotili, odpoledne namíchali vývojku i ustalovač a začala ta pravá anabáze. Fotokomora byla v koupelně, všichni se museli umýt dopředu a zuby si čistit v kuchyni. A fotografové měli: vyvolávací tanky, teploměry, láhve, smáčedla, kolíč-

ky na filmy, zvětšováky, zvětšovací objektivy, misky, pinzety, pračku na fotografie, leštičku, lešticí skla, vypínací desky, řezačky, retušovací barvy a štětečky, krabice na fotky, protože fotky vlastně nikdo nechtěl.

Černobílý fotograf namotal film do tanku, předtím dlouho měřil a upravoval teplotu vývojky, konečně jej vyvolal, dal do přerušovače, ustalovače a vypral ve vodě. Po vyprání se musel film namočit do smáčedla, ale černobílý fotograf věděl, že komerční smáčedlo není dobré, proto použil kapku jaru. Film pověsil v koupelně, kam nikdo až do rána nesměl. Fotograf vstal první a filmy s láskou nastříhal a uložil do papírového trezorku. Rodina mohla vstát a koupelna se stala opět příslušenstvím bytu.

Nový den a další fáze, to byly kontakty z nastříhaných filmů. Ale předtím ještě zakoupit pozitivní vývojku, papíry normální a tvrdé gradace, použitý ustalovač z negativního procesu se hodil. Kontakty rozstříhal, popsal a nic, fotograf je musel nechat odležet, získat odstup od milovaného díla, až konečně označil ty vybrané, což neznamená, že nejlepší.

A přicházela krásná chvíle, černobílý fotograf se zavřel do fotokomory a začal exponovat, nadržovat, přisvětlovat, máchat fotopapír ve vývojce, oplachovat a ustalovat, na první náhledovou zvětšeninu se zašel podívat na světlo a pak již jen zvětšoval, meditoval a zvětšoval.

Další dny přicházeli přátelé a s radostí prohlédli první zvětšeniny 18 x 24cm a fotograf si udělal červenou tečku, křížek, jindy kroužek na zadní stranu u těch fotek, které se někomu líbily. Konečně měl jasno, vybráno, na rady a názory přátel dal jen nepatrně.

Přišla chvíle, na kterou se černobílý fotograf celou dobu těšil, zvětšování výstavních fotografií. Již ráno zalezl do fotokomory, rodina věděla, že nyní je nedotknutelný, velké zvětšeniny vyžadovaly celého fotografa, jeho soustředění, jeho tělo i duši. Místo pinzet používal ruce, napřed na nadržování pod zvětšovákem, pak na dokonalé ponoření fotografie do vývojky, případně na zahřátí místa, které se nechtělo správně vyvolat. Po hodině byl plně ponořen do lázni, pohlcen zvětšovacím procesem. Nastávala meditace zvětšování, klid se rozprostíral celou bytostí fotografa. Přicházela NIRVÁNA, fotografie plavaly ve vývojce, ustalovači, ve

text: Miroslav Myška
křest knihy Michala
Tůmy, 2015

vodě, která zurčela a umocňovala klid. Konečně udělal poslední fotografie a vyšel na světlo Boží. Mžoural do světla, někdo na něj mluvil, oznamoval nepodstatné, ptal se na hlad, žízeň, snad i nabízel kávu. Černobílý fotograf jako ve snách odešel na záchod a v klidu se pomalu vracel do života, funkce pozvolna naskakovaly. Nyní již zbývaly jen protivné a nudné dokončovací práce. Vypnutí fotografií, ořezání a retuš, panebože, ta byla otravná a hlavně nekonečná. Snad ten závěrečný nudný proces spraví výstava, jen aby kolegové žasli, krásné dívky se mile usmívaly, alkohol obveseloval.“

Dokumentární cykly - barva

Indie 1999

První barevný dokument Miroslava Myšky pocházel z Indie. Sem roku 1999 přiletěl spolu s dalšími třemi pedagogy (Vojtěch Bartek, Antonín Braný, Jiří Votýpka) a čtyřmi studenty z ITF v Opavě (Irena Armutidisová, Milan K. Kníže, Jitka Váňová, Jaroslav Malík). Všichni tito studenti byli členové skupiny Milan a jejich diplomové magisterské práce byly vystaveny při oficiálním otevření českého kulturního centra v Bombaji v prostorách konzulátu dne 29.října 1999. Celá akce se odehrála hlavně díky absolventce ITF Magdě Pažourkové, která do Indie odjela již dříve za svým manželem Karlem (generální konzul ČR) a rozhodla se tuto akci zorganizovat. Vernisáž fotografické skupiny „Milan“ dopadla velmi dobře a po jejím skončení se Češi vydali obdivovat krásy i strasti této rozsáhlé země. Auto měli zapůjčené

Goya, 1999

i s místním řidičem, který uměl anglicky, a tak logicky zprostředkoval kontakt s obyvatelstvem. „Užasli jsme všichni nad tím, kolik je v Indii lidí a jak malý prostor jim k životu stačí. Brzy jsme ale zjistili, že pastelky a sladkosti pro místní děti nestačí vůbec a nakonec jsme před nimi museli utíkat, když chtěli další,” vzpomíná Myška.

Téměř veškerý život v Indii se odehrává na ulici, a tak se námětů k fotografování najde mnoho, našly se ale i tajemnější chvílky jako večerní koupání místních nebo zadržení Vojtěcha Bartka u americké ambasády.

Indie, 1999

Mumbai, Květinářství, 1999

Goya, Děti, 1999

Katalog, skupina „Milan“, 1999

Vzhledem ale ke krátkému období a pohybování se po Indii pouze ve skupině se v Myškových fotografiích jedná spíše o cestopisné portréty. Za jeden z nejzdařilejších považuji fotografii dvou mnichů. Kompozice snímku a uhrančivý pohled do kamery velmi dobře vyjadřuje vnitřní život obou modelů.

Kuba 2005

V Indii se všem cestovatelům velmi líbilo, a tak o šest let později v podobném složení, plus Karel Hajduk, řidič Slezské univerzity v Opavě, vyrazili na Kubu. Nic neměli zařízené ani domluvené, pouze adresu na konzulát. Vrátná, pocházející z Čech, zde ale byla velmi vstřícná a zařídila jim ubytování. Druhý den se pak rozjeli z Havany na severozápad přes Trinidad, Santiago de Cuba až na východní pobřeží.

Miroslav Myška zde fotografoval opět hlavně portréty. Je zajímavé, že i když používal ve fotografii barvu teprve druhým rokem, je soubor velmi odlišný od toho pořízeného v Indii. Fotografie jsou oprostěné od naturalistické skutečnosti a skrývají více tajemna. Například na snímku z Trinidadu, na kterém je zdůrazněn výrazný kontrast reálné figury k vrženému stínu a nálada končícího dne je podtržena žlutavým světlem. Ozdobná mříž uprostřed odkazuje k dané lokalitě a tvoří zároveň dvě polarizity světů. Vznikaly zde také fotografie později zahrnuté do cyklu s titulem Dveře.

„Při kontaktu s lidmi jsme se často potkávali ve dveřích, fotil jsem je, když vycházeli, jindy se schovávali, aby ode mne měli pokoj. Reportáž dveřmi začínala, končila, případně jsme jimi prošli do domku a bylo jisté, že nyní již mohu fotografovat vše.

Začal jsem si fenoménu dveří všimnout a nevědomky fotografovat.

Skutečně jsem si jej uvědomil na obratníku Raka při plném slunci v Trinidadu na Kubě. Cukrovarnické město uprostřed Kuby, kdysi plné otroků a tím i mříží bránících krádežím a chránících před vzbouřenými otroky. I když je Kuba jednou ze zemí, kde rasismus vlastně neexistuje, mříže zůstaly. Možná proto, že by bylo pracné je odstranit, osadit dveře, dát na ně zámek, pořídit okna. Je vedro, komu by se chtělo pracovat. Tak vznikly první již uvědomělé fotografie dveří s lidmi i bez nich. V Trinidadu to bylo snadné, život probíhal skrz mříže, společné rozhovory, pozorování života na ulici. Sedíte ve dveřích, to jsou vlastně mříže, můžete tak mluvit se známými i přes zamčený vchod. Děti posazené na nočníku ve francouzském okně nebo dveřích sledují

děni na ulici, kolo se nemusí zamykat, opře se o mříže, u kterých stále někdo je. Následovala další města, Santiago de Cuba, Baracoa, stále podobné situace, dveře ovšem bez mříží, ale otevřené, vedro je stále.”

Trinidad, 2005

Havana, 2005

Santiago de Cuba, škola, 2005

Peru 2007

Fotografie z Peru v Jižní Americe, kam cestoval Miroslav Myška se svou oblíbenou sestavou přátel, navazují na předchozí cykly z Indie a Kuby. Setkáváme se na nich s Indiány, kteří jsou již na turisty nachystaní a očekávají za fotografování nějakou odměnu.

Naštěstí J. Votýpka, který se cesty také účastnil, uměl velmi dobře španělsky, včetně španělského slangu (dětství prožil v Peru). Brány k peruánským rodákům se tak trochu více otevřely. Tento dokument má širší záběr, mimo lidí se námětem stala i úchvatně rozmanitá příroda. Na některých portrétech také vidíme, že ne vždy domorodé obyvatelé fotografování baví (viz Indián v Amazonii). Snímek z Limy nás ale zaujme neuvěřitelně přesnou kompozicí vln, které kopírují pobřeží Pacifiku.

Lima, Pacifik, 2007

Chlapci na jezeře Titicaca, 2007

Amazonie, 2007

Chivay, 2007

Mongolsko 2009

Do Mongolska se Miroslav Myška vydal znovu po 38 letech, v roce 2009 s pěticí kamarádů, cestovatelů.

Duny v poušti Gobi, 2009

Necestovali na stejná místa, na kterých už Miroslav Myška byl, ale vydali se směrem na sever a na jih. Místní lidé jsou pořád stejně milí, a jejich život se příliš za těch 38 let nezměnil. Pokrok se tu projevil hlavně tím, že téměř každá jurta má anténu a vedle sluneční kolektor na baterie. Uvnitř domovů jsou místa vyhrazená pro oltář s Buddhou obsazená televizemi, na kterých domorodci sledují seriály. Víra ale lidem zůstala pořád, a tak průsmyky a průjezdy přes pohoří lemují kamínky s modlitebními, převážně modrými pásky a všechny cesty kolem vedou z levé strany.

„Byli jsme vítáni v každé jurtě, na kterou jsme cestou narazili. Pili jsme místní kumys (zkvašené kobyli mléko s třemi procenty alkoholu) a vedli česko - mongolský rozhovor. Nikdy nechtěli žádné peníze za pohoštění, tak jsme aspoň dětem rozdávali pastelky a omalovánky,” vypráví Myška.

Autor zde fotografoval obyčejný život lidí, portréty, ale i krajinu pouště, kde vyčkává na to nejzajímavější světlo. Na fotografiích sledujeme například hospodáře při dojení seřazených a svému majiteli oddaných koz. Modlí se ženu uprostřed přírody, kde symbolické modré mašle evokují spojení se stejně modrým nebem.

Motlitba u Ovó, 2009

Matka s dítětem na poušti, 2009

Dojení koz, 2009

Poušť Gobi, 2009

Zcela odlišným souborem zachycující Mongolsko je cyklus polského studenta ITF Artura Alana Willmanna, *Landscape with plastic horse*. Tento moderně pojatý dokument zachycuje městskou krajinu Mongolska a život v ní. Modré praporky zde symbolizují už jen zbytky víry nad rozlehlou výstavbou. Na první pohled také zaujme melancholicky laděný snímek zimní krajiny se dvěma domorodci v tradičním oblečení, kteří ztvárňují akcent naděje, že tradice zůstanou uchovány.

Mongolsko, Landscape with plastic horse, 2010 — 2014, foto: Artur Alan Willmann

Itálie, Benátky 2011 - 2015

text: M. Myška

Od roku 1983 jezdí Miroslav Myška pravidelně do italských Benátek. „Jel jsem sem už na plachetnici, autem, motorovým člunem, a když bude dostatek sil, budu jezdit dál. Je tu krásně a pořád je co obdivovat.”

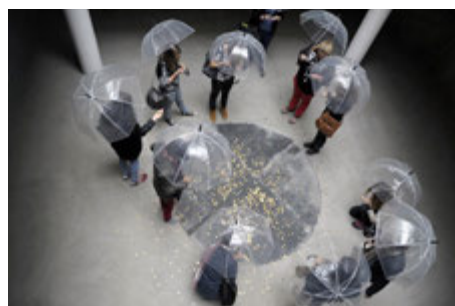
Snímky, které zde Myška od roku 2011 hlavně na Bienále v Benátkách fotografuje, jsou zcela odlišné od jeho předchozí tvorby. (Biennale di Venezia = Benátské bienále je prestižní mezioborová přehlídka současného výtvarného umění pořádaná v každém lichém roce v italských Benátkách).

Autor se zde zajímá o detaily nebo kombinuje reportážní fotografii se stávajícími exponáty. Trpělivě vyčkává, až nastane na pár vteřin dokonalá kompozice z uměleckého díla, tří policistů a návštěvníka, viz snímek Exodus. Kontrastně zajímavá je fotografie osamocené postavy japonské ženy zakomponované do středu dveří a světla.

Kromě fotografování na Bienále pokračuje Myška ve slunné Itálii také v tvorbě dokumentu Dveře, který započal již na Kubě.

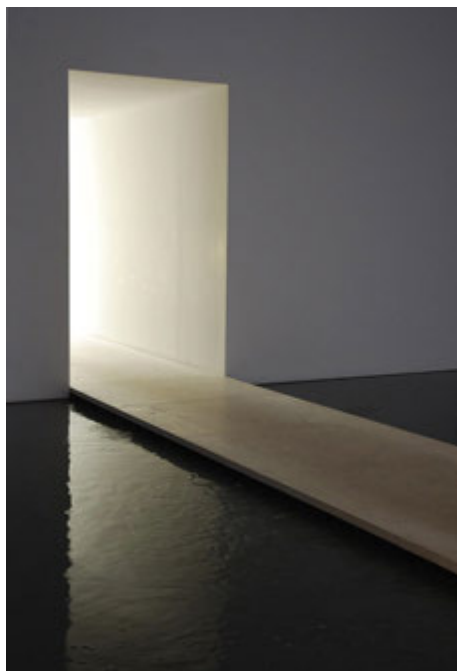
Exodus, 2015

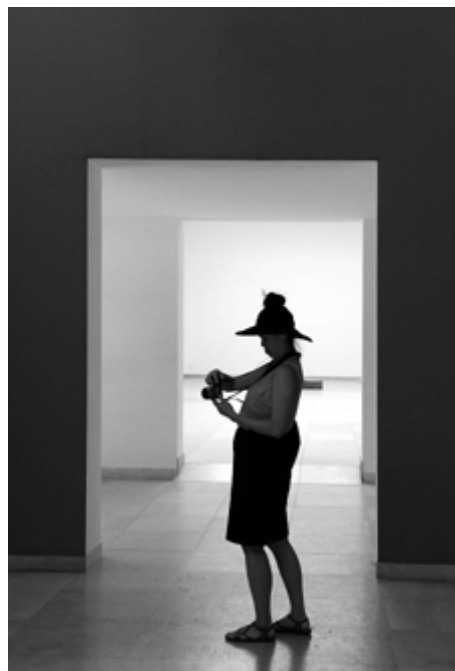
Zlatý déšť, 2013

Zábradlí, 2015

Vodní dveře, 2013

Japonka, 2015

Vedle formální kvality se téměř všechny dokumentární snímky vyznačují humanistickou rétorikou, avšak nejvíce promlouvají k divákovi fotografie z konce sedmdesátých a celých osmdesátých let. Cítím z nich touhu po poznání, pochopení souvislostí života a prožití. Úsilí proniknout ke vztahu člověka s jeho okolím a naopak. Největší devizu v jeho tvorbě shledávám v citu a laskavosti k fotografovaným lidem. Doufám, že dokumentární tvorba mimo jiné zůstane i nadále těžištěm dalšího Myškova zájmu fotografování.

Jednotlivé Myškovy dokumentární cykly byly vystavené také společně. V roce 2003 na výstavě s názvem Fotografie MM v Moravské Třebové a roku 2008 v Etnografickém ústavu v Galerii Nahoře v Českých Budějovicích na výstavě pojmenované Lidé tří světadílů.

Akt 1971 — 2004

Akty se Miroslav Myška zabývá téměř po celou dobu své fotografické kariéry. Na střední škole měli studenti akt jen jako vedlejší téma, protože v sedmdesátých letech se v Československu nahota ve vyučovacích metodách příliš netolerovala.

Modelem ve škole byla asi třicetiletá svobodná maminka, která si potřebovala přivydělat. Studenti fotografie ji fotografovali při kresbě na grafickém oddělení. Umělci stojící u stojanů, kreslící hubené tělo vystrašené modelky nepřinesly ale často valné výsledky.

„Fotky byly hrozné, tak jsme si „vydyndali“, že na jedno dopoledne bude patřit modelka jen nám fotografům a bude na našem oddělení. Samotné tělo bylo příliš, jako kulisu k modelu jsme měli použít klasický stativ pod kameru 30x40cm z 19. století a měli jsme ztvárnit společně pěkné fotografie. Když jsme začali fotit pouze její tělo, začala být nesvá, zvykla si jenom bez hnutí sedět. Alespoň světla jsme si odzkoušeli a zjistili, že inscenovat scénu s jakoukoli kulisou je nesmyslné a nesedí nám. Pak už to šlo ale samo, ochotných modelů byla ve škole řada, tak jsem fotil mladá nahá těla na poli, v lese i v různých půdních prostorách.“

text: M. Myška

A tak vznikl již zmiňovaný Akt v poli z roku 1970, kde se jedná hlavně o propojení lidského těla s krajinou a prostředím (viz také str. 28 - 29). Ale i v dalších Myškových snímcích nejde jen o prostou nahotu. Fotografie dýchají jemností a atmosférou. Ženy se ochotně, bez obav svlékají a autorovi věří. Vznikají snímky, které nedráždí a neprovokují, je na nich nahota, ta nejpřirozenější věc na světě a dobré světlo modeluje ženské tvary do kultivovaných křivek, tvarů a ploch. Podle slov Miroslava Myšky mu ale akty vlastně moc nešly. Slečny zabalené do květů bezinek, běžající lesem, u kamenů nebo stromů byly sice krásné, ale autor zjistil, že ho tato tematika příliš nebaví. V osmdesátých letech přišel zlom.

„Podarilo se mi udělat pár slušných detailů ženského těla, čistě černobíle s ořezanými polotóny. Šlo o tvar a kompozici. Na výstavu v Blansku se dostavila modelka i se svým nastávajícím a on mne požádal o dvě fotografie na výzdobu jejich nového hnízdečka. Netušil, že se bude dívat na tělo své ženy.“

text: M. Myška

Staňa, 1973

Akt, 1981

The poster features two large black and white photographs of the human body. The top image shows a woman's back and shoulder in a close-up. Below the images is a block of text. At the top of the text block, it reads "MIROSLAV MYŠKA TORZA, DETAILS, STRUKTURY". To the right, a large graphic of a stylized 'G' logo is positioned above the text "galerie v předšali KULTURNÍ STŘEDISKO MĚSTA BLANSKA".

Text on the left side of the poster includes: "Nastává fotograf, namočovaný máš bílý...", jaká před časem jedna slavná hvězda, její reklamní snímky (obojí přinášej) bezohledně vstřípi politické více vlny než ostatní; Konečně. Vířící, zmrlejší máš bílý a bílá a psací, od již jde o kolony nebo jediné psací na bílé (zachová); Jsem nejen sémantická výšle, ale také osvícení, čestněji a průběžně odhodlána, že chci odříznat utvářené pravdy a natom postavit se těm. Jsem výšle a měřící. Zdeň křiva jin než dost díků, vím spolek vstát, horu vhodně bodat; mají dokonce výšle k postavě. Fotografie je obrovská křivá k ženám, která v chodícím ohryzě každému psací a má vše předat k ztracení prostoru a vědy vlnit. Připomíná jin žák v níže i moment jejich snímek. Snad s někteří dívat je dřív umělec

Text on the right side of the poster includes: "dívat vlnitý je největší penzi, sportující vlnitý tradiční utvářené (jazyk). Člověk se vlnitý k ženě jako k muži i vlnitý, ale také vlnitý (obojí) moment (žánr), kde není (jako) k (jazyk), že to či ona máš (jako) je křivá, nastává; je se dřív utvářené." Below this is the name "Foto: JIRI FAVELKA, ČSČ." and the dates "22. září - 26. října 1983". At the bottom right, it says "Otevřeno výstavě (obojí) a přebalí (obojí) vlnitý vlnitý Blansko (obojí) vlnitý (obojí) vlnitý a n. a. vlnitý, první (obojí) Blansko (obojí) první (obojí) vlnitý (obojí) vlnitý a n. a. vlnitý."

Tyto fotografie byly v roce 1983 vystaveny v Kulturním středisku města Blanska pod názvem Torza, Details, Struktury.

Zajímavý je také soubor loučení s ateliérem z roku 1985. Setkáváme se zde s Myškovou hravostí a nadhledem.

„V soukromém domě na Marxově ulici v Brně (nyní Spolková) jsme měli ateliéry s Karlem Fuksou a Arnoštem Goldflamem. V roce 1985 jsem opouštěl ateliér na pavlači, který jsem měl po Goldflamovi. Předtím jsme měli ateliéry vedle sebe, ale jak se Arnošt přestěhoval, přebral jsem jeho ateliér, kde měl na rozdíl od mého za-

vedenou vodu. Fotil jsem tam akty na černém pozadí, většinou výseče těla. Fotka loučení s ateliérem vznikla spontánně, vyklízel jsem ateliér a čekal na poslední fotografování, kdy měla přijít jedna modelka, a přišly dvě holky, kamarádky. Z fotografování sešlo, ale udělali jsme příjemnou fotografickou hru Loučení s ateliérem.” vzpomíná Miroslav Myška

Loučení s ateliérem, 1985

V devadesátých letech se Miroslav Myška inspiruje i u jiných autorů, například Pietem Mondrianem (1872 — 1944, nizozem-

ský malíř, vůdčí osobnost neoplasticismu) nebo Františkem Drtikolem (1888 — 1961, jeden z nejúspěšnějších českých fotografů). Experimentuje s novými výrazovými prostředky, jako je barva a počítačové montáže.

„Nejkrásnější v roce 1998 bylo překreslení Mondrianova obrazu jedna ku deseti ve prospěch kopie. Ve volných chvílích mezi reklamou jsme všichni tři z našeho osazenstva Fotostudia malovali v druhém ateliéru tři a půl metrový obraz. Pak přišla Vítka (pozn. Ivičičová) a profesionálně zaklekla do obrazu, jen jsem ji ve Photoshopu namnožil a Pocta Mondrianovi spatřila světlo světa. Vítu s Mondrianem jsem fotil na diapozitivy a nechal skenovat na bubnovém skeneru. To bylo radosti, když se konečně dostala do počítače, až týden to trvalo. Nyní s kartou a zasunutím do čtečky je trapně vše za minutu a odpadá moment těšení se a představ co dál.”

text: M. Myška

Pocta Mondrianovi, 1998

Ideální krása, 1999

V roce 1996 přišlo období s barevně tónovanými papíry, až se Miroslav Myška dopracoval ke Gutenbergovi (1400 — 1468, vynálezce knihtisku). V ateliéru si vytvořil kulisy polepené desítkami novin a do nich schovával modelky. Na výstavách nesou fotografie honosný název Homage Gutenbergovi. Autor zde vychází ze své původní profese. Je to vyjádření pocty ke knihtisku i k vynálezci samotnému.

Homage Gutenbergovi, 1996

Velkoformátový přístroj Sinar měl Myška v ateliéru stále nachystaný a v roce 1999 jej využil k experimentu s vícenásobnou expozicí. Pozadí z černého sametu, vícenásobná expozice, krásná pohyblivá slečna s vlasy až k pasu.

Den houpaček, 1999

Ve stejném roce se autor věnoval i tělovému písmu, když potřeboval text na „péefko“ a už ho nebavilo vkládat písmenka do obrazu. Inspirací mu byla kniha krále české avantgardy Karla Teigeho doprovázená básněmi Vítězslava Nezvala z roku 1926 (s fotografiemi Karla Paspý).

„Mnohem zábavnější bylo komponovat mužské a ženské tělo živě k sobě a vytvářet čísla a písmenka z nich. PF 2000 je tak složeno z nahých těl.“

text: M. Myška |

PF, 1999

Ztvárnění modelu a názvy byly často ovlivněny Myškovou předchozí návštěvou Indie. Tak vznikaly i fotografie Šivova družina, Šivova žena a samozřejmě Pocta Šivovi.

Šivova družina, 1999

V roce 2000 začal Myška skládat dohromady „Prseso“, aneb „Pexeso z ženských ňader“, doplněné o mužná prsa Franty Kocourka. Vzniklo 64 odlišných pohledů na ženská prsa. Konečný výběr fotografií a ukončení celého projektu nastalo v roce 2003.

fotografie ze souboru Prseso, 2000-2003

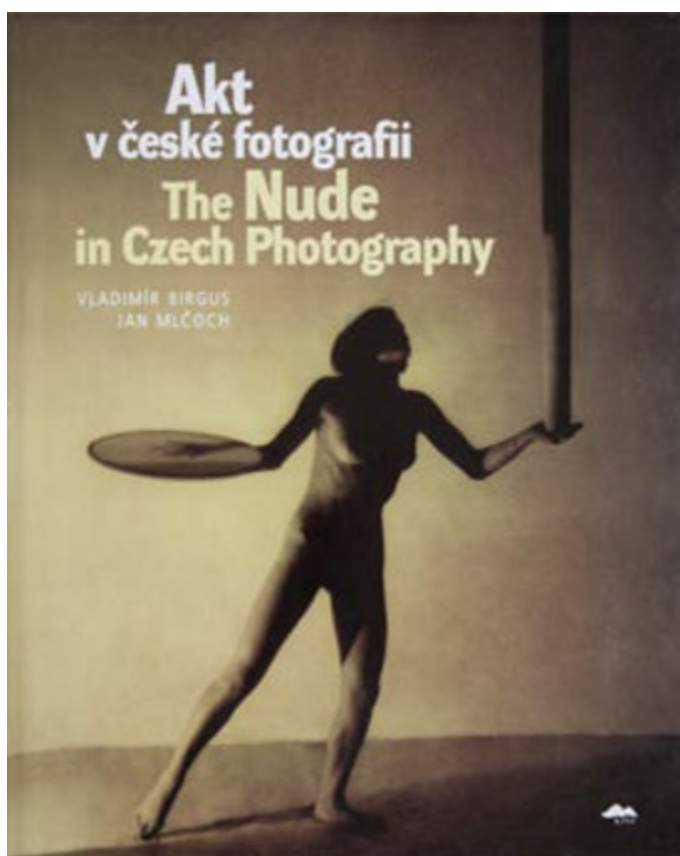
Na přelomu roku 2000 a 2001 sestavil prof. Vladimír Birgus s Janem Mlčochem výstavu Akt v české fotografii.

„Expozice byla umístěna v Císařské konírně Pražského hradu a obsahovala 189 prací od více než sedmdesáti autorů, kteří se v průběhu zhruba posledních sta let fotografiemi těla zabývali. Šlo o vynikající výstavu realizovanou v rámci akce Praha - evropské město kultury roku 2000. Architekturu expozi-

ce bravúrně odvedl Emil Zavadil. Výstava jako celek názorně zobrazovala proměny tohoto žánru během posledního století a zprostředkovaně i význam českých fotografů ve světovém měřítku. V Praze zhlédlo tuto expozici přes 47 tisíc návštěvníků. Později byla v nezúžené verzi reprízována v Olomouci.” Fotografie byly prezentované také v Muzeu fotografie v Jindřichově Hradci, Moskvě, Athénách, ve Varšavě a na zámku Książ v Polsku.

Součástí této rozsáhlé výstavy byla i fotografie Miroslava Myšky *Akt v poli*.

K výstavě byl profesorem Vladimírem Birgusem a Janem Mlčochem sestaven také katalog *Akt v české fotografii*, který získal cenu v kategorii Katalog, vydalo nakl. KANT. Je vytištěn na kvalitním papíře a byl vydán ve dvou jazycích (česky a anglicky). Získal titul Nejlepší fotografická publikace roku 2000 a 2. místo v soutěži Nejkrásnější kniha roku 2000 v ČR.

Obálka knihy, *Akt v české fotografii*

Roku 2003 se konala souhrnná výstava Myškových aktů v Galerii Moravské vinotéky v Brně. Jeho fotografie se také objevily na společné výstavě v Muzeu fotografie a moderních obrazových médií v Jindřichově Hradci roku 2013.

akt

mistři černobílé fotografie
v Muzeu fotografie a moderních obrazových médií v Jindřichově Hradci
21. 4. – 30. 11. 2013

Otvírací doba:
duben, květen, říjen, listopad / soboty, neděle, svátky 12.00–16.30h,
srpen až září / červená mirova pondělí, svátky 10.00–13.00h,
Další termíny dle domluvy.

Výstava vznikla ve spolupráci Muzea fotografie a moderních obrazových médií a Svanu českých fotografů

Projevíme se finančně přispíváme
ke zvýšení kvality programů, zlepšení programů pro
občany kraj pro podporu umění a další kultury

Jihočeský kraj
www.cz
FotoVideo

Muzeum fotografie a moderních obrazových médií, o.p.s.
Kozelci 20/1 – průmyslová kolej, 377 01 Jindřichův Hradec
tel.: +420 384 362 458, e-mail: mfmom@mfmom.cz, www.mfmom.cz
Svan českých fotografů, www.scf.cz

Cyklus Kameny 1979 — 1980

Černobílý cyklus Kameny vznikl po dobu jednoho roku. Trvalo vždy dlouhé hodiny, než přemýšlivý Miroslav Myška našel ten správně kulatý nebo jinak tvarovaný kámen, který následně zapadl do jeho vize. Zdánlivě obyčejné kameny připomínají spíše fotografie z vesmíru než z okolí Brna. V tomto souboru se objevuje fotografie aktu v konfrontaci s přírodou. Vidíme, že člověk je neodmyslitelně její součástí a je schopný s ní naprosto splynout.

Cyklus kameny, 1979

Akt u kamene, 1980

Kameny, 1980

Tyto fotografie se objevily na společné výstavě třech autorů z brněnské SŠUŘ nazvané Černobílý svět. Konala se v galerii Nahoře v Českých Budějovicích roku 2015.

„Černobílá fotografie je hlavním sjednocujícím prvkem tvorby tří spolužáků: Bohuslavy Maříkové, Dany Mitáskové a Miroslava Myšky. Svět nebo spíše jeho fragmenty převedeny do černé a bílé a jejich odstínů byly hlavním vyjadřovacím prostředkem fotografů dvacátého století. K. O. Hrubý tento fotografický jazyk či vidění světa ve výrazné zkratce dovedl předat dál a pro jeho žáky bylo samozřejmé se tímto jazykem osobitě vyjadřovat.“

Miroslav Myška pracoval se širokouhlým formátem, světlými kontrasty přírodnin v krajině prázdnoty i naděje.

Gaudeamus a Ronchamp

Dekoláže, struktury 1980 — 1998

Jedná se o sérii především černobílých fotografií Miroslava Myšky. Detaily architektury vytvářejí geometrické kompozice, které jsou oproštěny od funkce stavby. Nejde jen o přepis skutečnosti. Citlivým zacházením s tvarem a světelnou atmosférou dává Myška promluvit novým významům. Útržkům z plakátů propůjčuje magická tajemství, co mnohým lidem zůstávají utajena. Opět se setkáváme s Myškovou hravostí, citem pro detail i světlo.

Tyto cykly se potkaly na výstavě v galerii Vaňkovka v Brně v rámci Měsíce bláznovství roku 2013.

„Soubor Dekoláže podněcuje diváckou fantazii - oprýskaná plocha zdi, zbytky starých stržených plakátů, amorfní tvary neurčitého původu asociují motivy a příběhy, závislé na představivosti jejich vnímatele. V detailech struktur materiálů lze nacházet náznaky kontur nejrůznějších bytostí a předmětů, architektury, náhodná tvarová konstelace evokuje obsahové pointy nejednoznačného výkladu. Rytmus černobílých ploch jasně definovaných forem anebo naopak měkce neurčité šedé strukturální povrchy často přibližují fotografii jiným výtvarným disciplínám - grafickému či malířskému projevu. Obdobně jako v malbě informelu, kdy umělec vrstvil barevnou hmotu smíchanou s jinými materiály a podtrhoval tak emocionální účinky malby, pocity odcizení, napětí, dramatické akcenty, zvýrazňuje obdobně svět-

text: Jana Vránová

lo na Myškových fotografiích detailů devastovaných materiálů momenty, akcentující volně interpretované obsahové vyznění motivu fotografie.”

práh
občanské sdružení

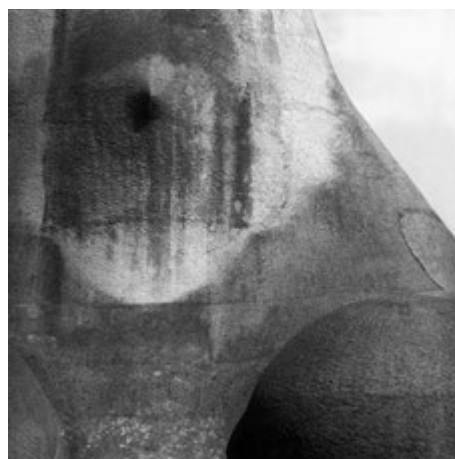
Miroslav Myška fotografie

výstava v rámci Měsíce bláznovství
vernisaž 4. dubna 2013 v 17 h
v sále Slévárny Vaňkovka
Ve Vaňkovce 1, Brno
Výstavu uvede Jana Vránová

Otevřeno v pracovní dny od 10 do 17 h
(mimo uvedenou dobu na požádání u baru
Čajfé Práh). Výstava potrvá do 30.4.

Gaudeamus, 1980

Dekoláž, 1983

Ronchamp, 1981

Venezia, 1982

Fotografie Miroslav Myška pořídil ve Švýcarsku, kde fotografoval v detailech vysokou školu Gaudeamus. Jiné zajímavé detaily architektury jsou z východní Francie, kde se nachází kaple Notre Dame du Haut (Ronchamp), od architekta Le Corbusiera. Dekoláže a struktury pocházejí z různých míst, která autora upoutala, v České republice i v zahraničí.

Dveře - vstupní dveře světa

1975 – dosud neuzavřeno

Soubor Dveře začal Miroslav Myška nevědomky fotografovat již ve svém černobílém dokumentu Balkán. Zcela novou kapitolu ale představují již vědomě fotografované barevné fotografie dveří z Kuby a různých zemí světa. Dveře vytváří jakousi hranici mezi tady a tam. Vzbuzují zvědavost poznat neznámé prostředí, které je nám uzavřeno. Podle zdobení, barvy, mohutnosti či jednoduchosti vypovídají o jednotlivcích i komunitách, ve kterých se nacházejí. Fotografie jsou čisté, minimalistické, s jednoduchou, jasnou kompozicí, fotografované téměř vždy na výšku. *„Portugalské dveře lemované ajuleos jsou vždy zavřené a souzní s motivem kolem, přidané je sušící se prádlo. Vždy pofukuje větrík, není potřeba stále větrat a mít na ochlazení průvan.*

Jiné jsou dveře v Řecku, vzduch se ani nehne a dveře bývají otevřené, někdy plné visících korálek, kolem plno zeleně, se snahou získat stín. Často bývají modré, jako obloha a moře. Vě dveřích se v Řecku život odehrává málokdy.

Menší vedro je v Prováns nebo v Itálii, dveře jsou zavřené, hnědé, drobně zdobené, bez života i kytěk kolem. Jen psi a kočky polehávají na prahu v očekávání pána. Na druhé straně u Jaderského moře jsou dveře schované v zeleni.

Zcela jiný je pohled na severu Evropy, stálé větry, deště a v zimě tma, dveře bývají bílé, stroze zdobné, za okny kytky, venku je nevlídno, když zasvítlí slunce, ihned se otvírají, ať i trocha tepla vnikne do domu.

Dveře mají jurty v Mongolsku, stejně jako rákosové chýše v Jižní Americe. Honosné dveře šlechtických sídel, zdobené a obrovské vrata kostelů. Vybydlená stavení, kde právě jen dveře zůstaly němými svědky lepších časů. Strohé dveře stlučené z desek, často již nepoužívané, ale co kdyby? A také dveře jako připomínka Mondriana, zdobené dveře malířských

Portugalsko, Serpa, 2001

Sardinie, 2010

Itálie, Toskánsko, 2011

Rumunsko, 1978

ateliérů, keramikou dotvořené dveře. Dveře jsou na lodích i ve výstavních sáňkách, kde jsou součástí výtvarného řešení, jindy plné barvy a světla, jako doplněk architektury.

Dveře představují symbol, konfrontující člověka s jeho proveniencí. Zachycují čas, snaží se zachytit nové prostředí a zároveň je představit i s typologií dané země.”

*Miroslav Myška
o dokumentu Dveře*

Portréty a autoportréty

1965 - současnost

Zájem o portrét se u Miroslava Myšky projevoval již z dob jeho studií (viz fotografie z Domova důchodců. Úspěšná byla i fotografie *Otec* z roku 1969, kterou si zakoupila Moravská galerie do svých sbírek v roce 1970).

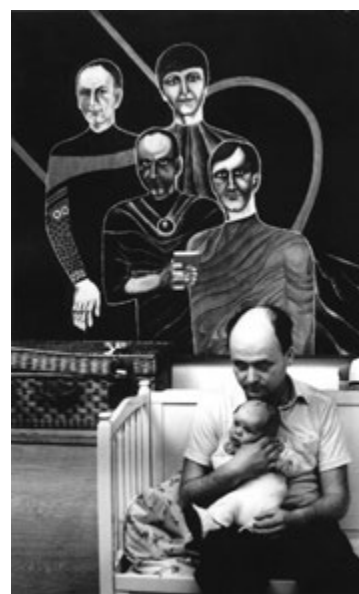

Otec, 1969

Myška je autorem řady snímků známých osobností zejména z malířského prostředí, ale i lidí zcela neznámých. V jeho portfoliu najdeme různé kompozice od detailu až po člověka spojeného s prostředím, ve kterém žije nebo pracuje. Většinou autor využívá denní světlo, ale ani v ateliéru nepracuje s příliš dramatickým osvětlením. Téměř na každém snímku, ať už je to v Mongolsku, na Balkáně, nebo jinde na cestách, se portrétovaný dívá do objektivu a v očích, které se na nás dívají, můžeme hledat různé osudy a příběhy. Myškoví nejde o krásu, ale o přirozenost a životnost.

Goldflam, 1978

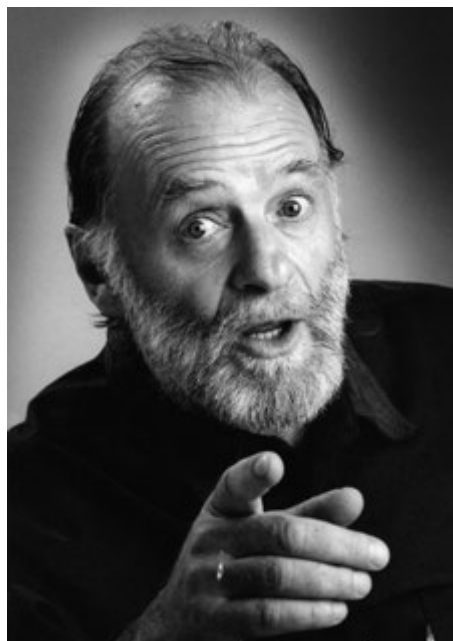
Fuksa, 1977

Miroslav Myška se nebrání ani experimentům, využívání montáží a vícenásobných expozic, jako například na snímku *Eva násobící*. Můžeme se setkat také s gestikulací, vyúsťující ve směsi zkoumavého pohledu, ironie nebo kritiky.

Své přátelé - umělce, herce... fotografuje v jejich přirozeném prostředí ateliéru, šatnách, domovech.

Eva, 1981

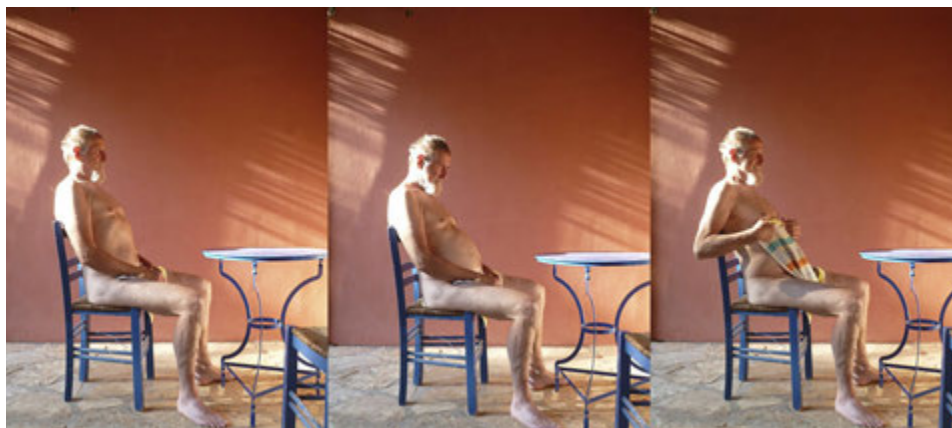

Jiří Pecha, 1997

Arnošt Losanda, 1980

Samotnou kapitolou jsou autoportréty Miroslava Myšky. Zalíbení v nich je znát již z jejich množství, nápaditosti i rafinovanosti řešení. Na rozdíl od portrétovaných si sám fotograf neváhá ze sebe dělat legraci a využívá k tomu různých dekorací, paruk a obrazových scén. Projevuje se zde Myškova nápaditost a to, že se fotografií autor dobře baví.

Na Lefkádě, 2013

Miro motýlci, 1996
foto: Irena Armutidisová

Paruka 1, 2010

Barvy, 2011

U holiče, 2010

Kristus, 2006

Skupiny a sdružení

Max 1970 — 1974

Během svého profesního života se Miroslav Myška stal členem různých fotografických skupin. Mezi první patřila již zmiňovaná skupina Max. Vznikla v době Myškových studentských let a s ukončením studia se rozpadla. Spoluzakladateli byli Vladimír Vejtasa, Zdeněk Kastner a Miroslav Myška. Občas se účastnila i Dana Vitásková. Tito spolužáci zorganizovali několik drobných výstav v Brně a Blansku, další jejich činností byla účast na výměnných akcích fotoklubů či skupin.

„Akce spočívaly ve vytvoření souboru snímků, který pak koloval po různých fotoklubech v zemi, kde byly fotografie průběžně hodnoceny a zhruba po roce pak proběhlo hodnocení celkové. Fotografové tak měli možnost získat zpětnou vazbu, což pro ně bylo v době, kdy byl přístup k informacím dosti omezen, velmi přínosné. Skupina Max se rozpadla v době, kdy její členové dokončili studium na SŠUR.“

*str. 34 Osobnosti brněnské
fotografie v hranicích dokumentu, diplomová práce,
Bc. Monika Špilková*

Setkání 1975 — 1989

V roce 1974 se uskutečnila výstava Mladé generace, kterou zorganizovali Miroslav Myška, Dana Vitásková a Michal Tůma. Její vernisáž se konala nejdříve ve Funkeho kabinetu Domu umění v Brně a na podzim roku 1974 ve výstavní síni pražské Fotochemy. Tato výstava předcházela založení skupiny Setkání a účastnili se jí: Petr Balíček, Jiří Horák, Miloš Gregor, Rostislav Košťál, Jaroslav Kučera, František Maršálek, Milan Michl, Miroslav Myška, Petr Sikula, Miroslav Sychra, Michal Tůma a Dana Vitásková.

DŮM UMĚNÍ MĚSTA BRNA
PAMÁTIK NÁRODNÍHO PÍSEMNICTVÍ V PRAZE
NÁRODNÍ GALERIE V PRAZE
SVAZ ČESKÝCH FOTOGRAFŮ
JIHOMORAVSKÁ KRAJSKÁ ORGANIZACE SVAZU ARCHITEKTŮ ČSR
OČPA NÁRODNÍHO VÝBORU MĚSTA BRNA

Výstavy budou zahájeny
v pátek 8. února 1974 v 18 hodin
v Domě pánů z Kunštátu
Dominikánská 9, Brno

KABINET GRAFIKY

Japonské dřevorezy

PRODLOUŽENO

KABINET FOTOGRAFIE
J. FUNKA

Mladá generace

UVEDE
DR. JANA VRÁNOVÁ

KABINET ARCHITECTURY

Prognóza rozvoje
města Brna

UVEDE
ING. FIBR.
MIROSLAV KRANOLÍŠ

10 32

Pozvánka na výstavu Mladé generace, Brno, 1974

*Pozvánka na výstavu Mladé generace,
Praha, 1974*

Fotografové Petr Balíček, Rostislav Košťál, Milan Michl, Miroslav Myška, Petr Sikula a Michal Tůma z Mladé generace tvořili jádro pozdější skupiny. Součástí byli také členové již málo aktivní skupiny Profil z Valašského Meziříčí Miroslav Bílek a Milan Borovička. Díky Michalu Tůmovi se ke skupině přidal i pražský soliterní fotograf Taras Kuščynskij.

Všechny předešlé skupiny pracovaly většinou na podobných tématech a byly vázané na určitý region. Oproti tomu členové Setkání byli z nejrůznějších míst Čech i Moravy a patřili sem profesionální i amatérští fotografové různého zaměření. Nešlo o tématickou kompaktnost skupiny, ale spíše o možnost dialogu mezi jednotlivými tvůrci, setkávání se a hledání nových impulsů k tvorbě. Hlavním mottem bylo také spojení sil pro pořádání vý-

Miroslav Bílek,
Československá fotografie
(7/77, str. 308)

stav, vydávání almanachů, ročenek a katalogů. Filozofie skupiny byla postavená na vzájemném respektu, hledání cest ke komunikaci a seriózní kritice.

„Snahou bylo hledat cesty k hlubším vzájemným konfrontacím, společnými vystoupeními dávat předpoklady ke střetávání a křížení a tím k syntetičtějšímu vyjádření a nové jednotě.“

První setkání skupiny proběhlo v říjnu roku 1975 a zorganizoval ho Michal Tůma. Podle vyprávění byl prý jediný, který znal všechny pozvané autory.

Dostavili se sem Milan Borovička, Miloš Gregor, Taras Kuščynskyj, Miroslav Bílek, Petr Balíček, Milan Michl, Miroslav Myška, Petr Sikula, Rostislav Košťál, Michal Tůma a jako jediná žena Věra Weinertová. Manželky a družky fotografů byly přítomny také.

„Myslím, že na tomto setkání nešlo ani tak o vytvoření nové fototkupiny, jako spíš o účelové setkání fotografů s cílem uspořádat větší výstavu nebo portfolio.“

text: M. Myška

Jednotlivé autory nespojovalo Setkání společnou prací, ale spíše společným přístupem, touha vystavovat, prosadit své práce a myšlenky.

„V přeneseném slova smyslu se dá říci, že setkání sloužila jako semináře jakési rozšířené autocenzury a svými pevnými termíny nutila autory k systematičtější práci. Byla jakýmsi hnačím motorem, což se i z dnešního pohledu zdá být pozoruhodný model tvůrčí činnosti.“

text: Setkání
Vladimír Skýpala
Bakalářská práce
Str. 21

Jako autorsky silná skupina z celého Československa měli autoři mnohem větší možnosti než jako jednotlivci nebo menší fotokluby. Mimo společné výstavy se setkávali dvakrát ročně v Líšné na chalupě Miroslava Myšky nebo u Tarase Kuščynského v Čenovicích. A také střídavě na chatách Bumbálce a Soláni v Beskydech. Fotografie byly vystaveny na stolech, postelích, ve stodolách, stájích, na plotech a občas docházelo k jejich hodnocení i za přítomnosti jiných výtvarníků, umělců, herců a teoretiků fotografie. K pozvaným patřila například Daniela Mrázková, Antonín Dufek, Petr Tausk, Jana Vránová, Miroslav Horníček, Vladimír

*Výstava fotografií na chalupě
u Tarase Kuščynského, 1983*

Preclík a jiní. Hodnocení fotografií fungovalo formou značek na zadní straně. Čím více označení, tím více lidí bylo snímek osloveno.

První společná výstava proběhla v roce 1976 ve Vlastivědném muzeu ve Vsetíně. Objevila se zde různorodost výstavních celků a rozdílnosti autorských rukopisů jednotlivých děl. Návštěvníci zvyklí na tematicky zaměřené výstavy mohli být poněkud zmateni. Členové Setkání spolu vystavovali téměř čtrnáct let (1976 — 1989).

Miroslav Myška, Miroslav Bílek a Michal Tůma, Vsetín, 1976

Stáňa, z výstavy ve Vsetíně, 1976

Miroslav Myška vystavoval v rámci Setkání především akty a portréty. Stal se ale také jediným členem, který se současně zaměřoval i na dokumentární fotografii. Na výstavě ve Frýdku již představil fotografie z Řecku (viz také str. 62 - 67) a také v katalogích skupiny se prezentoval zejména svojí dokumentární tvorbou.

„Součástí každé výstavy, a to bývala podmínka vystavujících, byl i katalog a fotografický plakát. Kupodivu členové skupiny dokázali přes časté problémy této myšlenky dostát po celou dobu společné činnosti.”

*text: Setkání
Vladimír Skýpala
Bakalářská práce
str. 26*

*Katalog skupiny,
Valašské Meziříčí, 1978*

Během působení skupiny došlo k mnoha konfrontacím a proměnám. Prolínání jednotlivých témat a autorských přístupů, bylo velmi inspirativní.

Rok po první výstavě v roce 1977 členové Setkání vydali první společnou lepenou fotografickou knihu formátu 24x30 cm. Grafickou úpravu dělala grafička a modelka několika členů skupiny (Myška, Kuščynskyj,

Tůma) Stanislava Bártová. Kniha byla vytvořena v deseti exemplářích, lepená, v tvrdých deskách s přebalem.

Druhá, u kniháře lepená fotokniha, byla vydána v roce 1980 s titulem Setkání 80. Vyšla v nákladu devíti kusů. Každý člen skupiny měl jeden originál. Každý fotograf skupiny měl v knize vymezený prostor čtyř stran. Podle formátu a velikosti fotografií byli autoři zastoupeni čtyřmi až sedmi fotografiemi. Věra Weinertová byla již v emigraci a aktivit skupiny se neúčastnila.

Další portfolia byla v klasické podobě volných fotografií 23x29 cm v kartonovém obalu. Všech devět autorů skupiny mělo v portfoliu tři originální fotografie na matném barytovém fotografickém papíře. Portfolia byla číslovaná (podle abecedy měl Myška vždy číslo sedm). Poslední společné portfolio bylo vydáno v roce 1988. Opět tři fotografie ve formátu 23x29 cm v počtu devíti kusů. Fotografie Tarase Kuščynského zvětšovaly z originálních negativů Alena a Radka Kuščynské.

Mimo vlastní členská portfolia se uskutečnily skupinou organizované výměnné akce československých fotografů. Aktivita byla reakcí na nemožnost vystavování řady autorů a celkovou normalizační uzurpací komunistického režimu. První portfolio organizačně vedl Miroslav Bílek, druhé Miroslav Myška.

V roce 1977 bylo dokončeno portfolio „Výměnná akce 1977“. Osloveno bylo 100 československých fotografů. Účastnilo se jich 51. Mimo členů skupiny Setkání např. Jan Anděl, Vladimír Birgus, Olga Bleyová, Bohdan Holomíček, Karol Kallay, Milota Havránková, Jan Pikous, Jan Saudek, Miloslav Stibor, Petr Zhoř a další. Portfolio bylo vydáno v 53 číslovaných exemplářích. Jedno vydání autoři darovali do fotografické sbírky Umělecko průmyslového muzea v Praze. Kurátorem Moravské galerie byt tento dar odmítnut.

Druhé portfolio „Setkání - Výměnná akce 1983“, věnovanému in memoriam Tarasu Kuščynskému se účastnilo 52 fotografů a mimo autory z prvního portfolio přibyli např. Vilém Reichmann, Lubomír Stacho a Miroslav Vojtěchovský. Jedno vydání vlastní fotografická sbírka Umělecko průmyslového muzea Praha.

V roce 1983 bylo vydáno organizací Michala Tůmy Portfolio Setkání (U Tarase). Byla to pocta Tarasu Kuščynskému, který v závěru roku 1983 zemřel. Fotografovala Dana Vitásková, úvodní text Zdeňka Myšková. V portfolio bylo deset dokumentárních fotografií formátu 18x24 cm na lesklém fotopapíře ze setkání u Tarase na chalupě. Vydáno v deseti číslovaných exemplářích.

„Osm let je doba, která dokáže karty lidských osudů jaksepatří zamíchat. Zažili jsme události radostné, ale i odchody a ztráty, se kterými jsme se museli vyrovnat, nebo se teprve vyrovnáváme. Dnes je ještě příliš brzy na to, abychom si uvědomili, že Taras již není mezi námi, ale jisté je, že jedna etapa vývoje se s jeho odchodem nenávratně uzavřela.“

Po smrti Kuščynského se členové skupiny začali navzájem trochu vzdalovat. Roku 1984 vyšlo nové portfolio zachycující tvorbu autorů za poslední čtyři roky. Šlo o prezentaci fotografií v deskách a je zde již cítit jakási únava a stereotyp. Poslední výměnné portfolio bylo vytvořeno roku 1988 a poslední společná expozice roku 1989 v Galerii Nova v Košicích.

„Symbolickým koncem skupiny bylo setkání v Čenovicích u příležitosti kulatých narozenin Aleny Kuščynské. Šedesát karafiátů

zapíchaných do trávy před chalupou a věnování jedné fotografie od každého autora oslavenkyni bylo faktickou tečkou za patnáctiletou činností skupiny.”

V roce 2009 byla v knihovně v Hradci Králové uspořádaná retro výstava Setkání, která měla reprízu v roce 2010 v Českých Budějovicích.

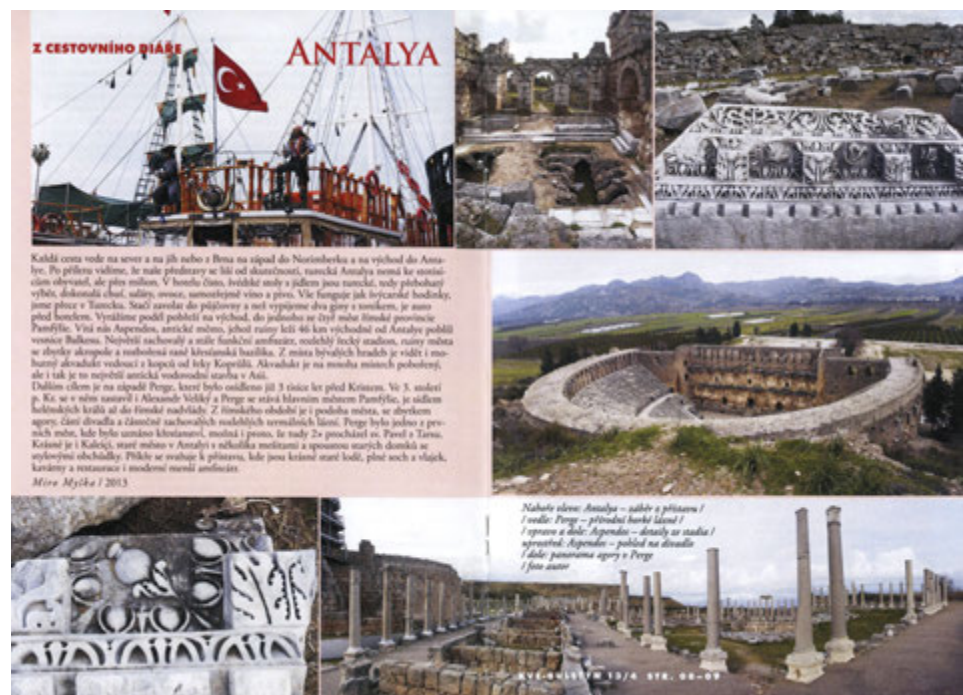

Skupinový portrét Setkání u Vladimíra Preclíka, konec 70. let 20. stol.

Sdružení Q 1968 — aktivní dodnes

V druhé polovině sedmdesátých let, dne 5. listopadu 1968 je Oldřichem Mikuláškem, Janem Skácelem a Ludvíkem Kunderou založeno Sdružení Q, které je s nucenou politickou přestávkou (21. 12. 1970 - 18. 1. 1990) aktivní doposud. Název vymýšlí a úspěšně prosazuje český spisovatel, lingvista, básník, dramatik a překladatel Ludvík Kundera. Jedná se o takzvané volné brněnské umělecké sdružení, které má přes 100 členů. Mezi členy se

řadí umělci z celé České republiky, ale i čeští autoři žijící v zahraničí. Například básník, scenárista, spisovatel, překladatel a novinář František Listopad (vlastním jménem Jiří Synek) z Portugalska. Mezi členy Q nepatří pouze fotografové a výtvarníci (malba, socha, grafika, design, kresba). Sdružení působí také v literární, divadelní, architektonické a hudební rovině. Miroslav Myška se stává členem hned po znovuoživení roku 1990. Pod záštitou Q vystavuje především akty, iluminace a fotografie krajiny. Čtyřikrát ročně vychází bulletin a Q je v dnešní době aktivní i na portále Facebook.

Q, bulletin, 2013

Jednotlivé umělecké směry jsou propojeny a na výstavách, které se konají jednou až třikrát ročně, vždy předvede svůj talent i hudební sekce. Pro potřeby svých členů vydává Q neprodejný tisk almanachu. Ten vychází, podle finanční situace, v nepravi-

Q, *buletýn cest. diář, 2015*

Q, *buletýn, 2015*

delných intervalech. Původním záměrem almanachu, a toho se drží dodnes, bylo na každé stránce představit jednoho autora. Jedná se o výtvarné dílo, fotografie, básně, architektonický návrh nebo krátkou ukázkou notového záznamu. Takto publikovaná díla mají ukázat základní principy celého sdružení, ke kterým se řadí otevřenost, tolerance odlišných záměrů a ochota experimentovat. Poslední almanach vyšel roku 2013.

„Vyjít z ulity. Namísto ortodoxní jednosměrnosti, která se tak často rovná pohledu na svět skrze škvírku, je to vůle k šíři.“

text z č. 1,
autor: Ludvík Kundera

Almanach, 2000

Almanach, 2009

První výstava sdružení Q se konala v Olomouci v roce 1970. Od té doby proběhlo mnoho dalších výstav u nás i v zahraničí. Jedna z nich také roku 2011 v Galerii Orlovna v Kroměříži. Tato výstava byla uspořádána jako pocta Ludvíku Kunderovi, který 17. srpna 2010 zemřel.

Na tváři lehký chlad
hluboký v srdci cit
raďte mi klidně lát
raďte mě třebas i
pověsit

Ludvík Kundera Malíř radosti
1973-1988
ENSOCE

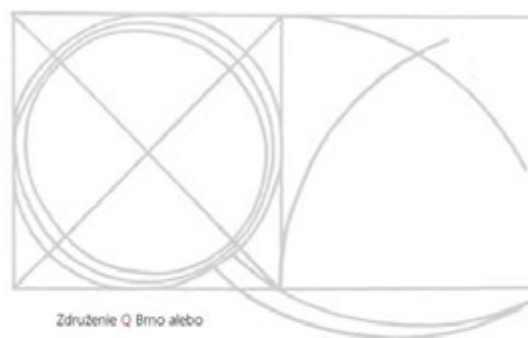
GO! GALERIE
ORLOVNA

**SDRUŽENÍ Q:
POCTA LUDVÍKU KUNDEROVI**
19/7-7/8/2011

Vernisáž 18/7 v 17 hodin, Na Sladovnicích 1492, Kroměříž

Výstava Sdružení Q:
společnosti výtvarníků, literátů, hudebníků, divadelníků
a architektů.
K uctění památky významného člena sdružení, který
zemřel 17. srpna 2010.

více na:
www.galerie-orlovna.cz

Združenie Q Brno alebo

Quis
Quando
Quomodo

Trnavský samosprávny kraj
Záhorská galéria Jána Mudrocha Senica
a Združenie Q Brno

Vás a Vašich priateľov srdečne pozývajú
na vernisáž výstavy

vo štvrtok 16. mája 2013 o 17.00 h
v Záhorskej galérii Jána Mudrocha
v Senici
kurátorka Dana Janáčková
hudebný program členovia
Ensemble Marijan

výstava potrvá do 14. 7. 2013
otvorená
pondelok – piatok 8.00 – 16.00 h
nedeľa 13.00 – 17.00 h

Pedagogická činnost

Miroslav Myška se mimo svoji komerční a volnou tvorbu věnuje také již téměř 40 let výuce fotografie. Jako pedagog začal v roce 1977 na Institutu výtvarné fotografie. V roce 1982, po nástupu Vladimíra Birguse, a přenesení konzultací na Horní Bečvu do rekreačního střediska TONAK, se škola roku 1990 mění na Institut tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě (viz také str. 45 - 48). Zde Miroslav Myška působí jako externista dodnes. Vede přednášky: Základní principy osvětlování, Užitá fotografie, Práce s elektronickými blesky, Fotografie plastiky a architektury, Práce s velkoformátovým přístrojem a Fotografie krajiny. Dva roky zde také vyučoval počítačové úpravy fotografie. Během let 1995 - 1997 pedagogicky působil rovněž na Fakultě výtvarných umění v Brně. Zde pracoval také externě a přednášel Základy fotografování pro všechny ateliéry. Učil nastávající umělce jak vyfotografovat jejich obrazy, plastiky, architekturu či jiná díla. Později z této výuky vznikl Kabinet fotografie, který nyní vede doc. Mgr. Irena Armutidisová.

V letech 2002 - 2012 byl Miroslav Myška členem pedagogického sboru ve Fotoškole Evžena Sobka v Brně. Tato soukromá škola se zabývá fotografickými a rekvalifikačními kurzy pro veřejnost.

Pár otázek na závěr

Během našich několika setkání jsem od Miroslava Myšky získala velké množství informací týkajících se jeho profesního, ale i soukromého života. Díky jeho vstřícnosti a trpělivosti se mi podařilo napsat práci, která snad potěší i jeho samého, a lidé, kteří ji budou číst, se dozvědí něco zajímavého a nového. Na závěr pár otázek, které zůstaly nezodpovězeny.

Kterou svou fotografii si ceníš nejvíce?

„Nemám žádnou nejmilejší fotografii, ale asi nejraději mám cyklus z Řecka. Je to ale také tím, že je to má oblíbená zem a zdejší lidé jsou mi blízcí. Mám vždy radost ze svých nových věcí, z těch, které jsem udělal naposledy. Nyní stále pracuji na souboru Dveře.“

Ve Tvém životě vždy byly dvě velké vášně, fotografie a lezení. Jak se navzájem propojovaly a ovlivňovaly?

„Byly to dva póly, ve kterých jsem se potácel celý život. Snažil jsem se stíhat obojí na 100%, ale to prostě nebylo možné. Fotka šla tak každé léto bohužel trochu stranou. Byl to takový souboj, který mě provázel celou dobu, dokud jsem mohl aktivně lézt.“

Oblíbení fotografové? Ke komu vzhlížíš?

„Líbí se mi fotografie Wenera Bischofa. Jeho snímky jsou jednoduché, a přesto výtvarně dokonalé. Například jeho práce z Indie je velmi zajímavá. Z našich autorů je to Viktor Kolář. Jeho snímky jsou technicky dokonalé, což se nedá vždy říci o těch mých,“ dodává Myška s úsměvem.

Nelituješ někdy, že jsi nestudoval fotografii na vysoké škole?

„Ano, to byla a je škoda. Dělal jsem přijímačky na FAMU s Vládou Vějtasou a dostali jsme se do druhého kola. Pak přišlo ale pár nečekaných a smutných zvrátů a druhé kolo jsem již neabsolvoval.“

Kdybys měl znovu možnost volby stát se fotografem, nebo jít jinou cestou. Jaké by bylo Tvé rozhodnutí?

„Určitě stejné. Jsem rád, že jsem měl to štěstí a mohl celý život dělat to, co mě baví.“

Závěr

Miroslav Myška, který tento rok v květnu oslavil své sedmdesáté narozeniny, má za sebou úspěšnou profesionální kariéru v oblasti fotografie včetně několika odborných publikací. Během celé doby se věnoval různorodým žánrům, počínaje portréty, přes dokument, inscenovanou fotografii, akt až po minimalistická a experimentální zátiší nazvané Dekoláže a struktury. Většinu odborné veřejnosti se ale při vyslovení jména “Miroslav Myška” vybaví jeho dokumentární tvorba. Těmito pracemi hlavně ze sedmdesátých a osmdesátých let se zapsal do dějin české, potažmo československé fotografie. Jeho práce byly zastoupeny na většině důležitých kolektivních i jeho vlastních výstavách mapujících československou fotografii 20. století.

V té době jsou již známá jména jako Pavel Dias, Miloň Novotný nebo Miroslav Hucek, kteří fotografovali pro Mladý svět. V souvislosti se západní expozicí Lidská rodina, se začala česká dokumentární fotografie přeorientovávat směrem k humanističtějšímu pojetí. Objevily se fotografie se surrealistickým nádechem v tvorbě Václava Chocholy a fotografie všedního dne se hojněji dostala také do novin a časopisů. I když se v té době o americké humanistické fotografii a instituci Magnum u nás prakticky nic nepsalo, našli se na české scéně autoři jako Josef Koudelka, Viktor Kolář, Gustav Aulehla nebo Ivo Loos. Ti se svým přístupem přiblížili k pojetí autorů Henry Cartiera Bressona nebo Roberta Capy. Mezi významné autorky, které šly opačnou cestou od bezduchých a strojených snímků spojených s normalizačním režimem patřila také Dana Kyndrová se svými cykly Nepolepšitelná víra v lepší budoucnost nebo Odchod sovětských vojsk. Objevují se také silně sociologické snímky z vesnického prostředí od

Jindřicha Štreita a Markéty Luskačové. Mezi brněnské fotografy, mimo Miroslava Myšku, zabývající se dokumentem v 70. letech patřil například Miloš Budík, který využívá ve své tvorbě více reportážního přístupu. V pozdějších letech fotografuje soubor Člověčina Michal Bartoš a se svým subjektivním pojetím se objevuje Evžen Sobek. V Sobkových dokumentárních fotografiích se člověk mění v jakousi obrazovou metaforu, kdy za fyzickou stránku promlouvají spíše stíny (Ecce Homo). Miroslav Myška používá odlišný způsob. V jeho záběrech nacházíme téměř vždy člověka. Sám považuje tuto námětovou stálost do určité míry za kontraproduktivní, ale jak autor říká, takto řešené snímky stále fungují.

Myškovo jméno je také propojeno s různými uměleckými skupinami. K nejsilnějším z nich se řadí skupina Setkání, která sdružovala různé autory (viz také str. 116 - 123). Miroslav Myška byl jediný autor ve skupině zabývající se dokumentem.

Je pro mě těžké hodnotit něčí celoživotní tvůrčí snažení, když sama jsem v tomto oboru teprve na začátku. Myškovi fotografie na mě ale působí v několika rovinách. Podle mého názoru má velký význam dělit jeho tvorbu na barevnou a černobílou fotografii. Nejlepší fotografické období Miroslava Myšky shledávám od roku 1969 — 1997. V té době cítím z jeho volné tvorby opravdu plné nasazení. Například fotografie Seníky z Liptovské Teplice nebo Akt v poli má pro mne nadčasový rozměr. I jednotlivé dokumenty z té doby jsou prožité a mají jistý přesah. Vypovídají více o životě v humanistickém duchu. U barevných cyklů je patrný posun k výpovědím o konkrétním prostředí a společenských skupinách. Za nejlepší barevný dokument shledávám soubor z Kuby. Na fotografiích je znatelný posun k subjektivnějšímu pojetí. Přímočarou výpověď zde nahradily náznaky tajemství. Je namístě zdůraznit, že od roku 1990 se autor věnoval převážně komerční fotografii a volná tvorba byla odsunuta poněkud do pozadí. Jednalo se především o dobře odvedenou řemeslnou práci bez výraznějších přesahů. Celý život ale Miroslav Myška

fotografuje pro radost a své vlastní poznání.

Přínos mé práce vidím ve skutečnosti, že o tomto autorovi nebyla doposud napsána a zpracována žádná práce podobného rozsahu. Při pátrání a shromažďování Myškovy tvorby se mi snad podařilo proniknout poněkud hlouběji, pochopit jeho osobnost a přiblížit ji sobě i ostatním. Doufám, že nashromážděný materiál do budoucnosti poslouží i jiným zájemcům o život a dílo Miroslava Myšky.

Curriculum vitae

1946	narozen 3. května v Brně
1960 — 1963	vyučen ručním sazečem
1963 — 1968	zaměstnán v tiskárně Grafia Brno
1965 — 1967	vojenská služba
1968 — 1972	vystudoval SŠUŘ v Brně, obor fotografie
1972	pracuje jako fotograf v Etnografickém ústavu MM v Brně
1974	nastupuje do Fotochemy Brno
1975	svatba se Zdeňkou Karáskovou
1976	reklamní fotograf v podniku Nábytek Brno
1979	narození dcery Magdy
1984	narození syna Matěje
1986	narození syna Karla
1977 — 1990	vyučuje na Institutu výtvarné fotografie SČF reportážní a dokumentární fotografii
1990	zakládá fotografické reklamní studio Fotostudio Mdesign
1990	vyučuje na Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě.
1993 — 1998	kurátor antikvariátu galerie AB
1995 — 1997	externí pedagog na Fakultě výtvarných umění VUT, Brno
2001 — 2013	vyučuje v rekvalifikačním kurzu fotografie, Fotoškola Brno
2013	svatba s Milenou Jakobyovou

Publikační a ediční činnost - knihy Miroslava Myšky

Blažek, Jiří: *Jarní zpěv*. Blok, Brno 1985.

Blažek, Karel - Myška, Miroslav: *Jihomoravský kraj*.
Blok, Brno 1988.

Doláková, Marie - Hosák, Ladislav: *Bystřice pod Hostýnem*.
Blok, Brno 1980.

Frolec, Václav: *Jihomoravské vinohradnictví*. Blok, Brno 1984.

Matoušek, Miroslav - Kundera, Ludvík - Myška, Miroslav:
Nskončený takřka svět. Edice Vysočina, Žďár nad Sázavou 2005.

Myška, Miroslav: *Práce s velkoformátovým přístrojem*.
ITF, Slezská univerzita, Opava 1998. /skripta/

Myška, Miroslav: *Fotografujeme krajinu*. Computer Press,
Brno 2005. ISBN 978-80-251-0890-2.

Myška, Miroslav: *Světlo a osvětlení v digitální fotografii*.
Computer Press, Brno 2008. ISBN 978-80-251-2001-9.

Myška, Miroslav: *333 tipů a triků pro digitální fotografie*.
Computer Press, Brno 1. vydání 2009. ISBN 978-80-251-2210-5.

Myška, Miroslav: *333 tipů a triků pro digitální fotografie*.
Computer Press, Brno 2. vydání 2014. ISBN 978-80-251-4308-7.

Myška, Miroslav: *Monografie*. Vydavatelství Foto Mida,
Benešov nad Černou 2016. ISBN 978-80-87445-04-4.

Příkryl, Bohumil: *Prostějovsko ve fotografii*.
Blok, Brno 1985. ISBN 59-483-83.

Linder, Petr - Myška, Miroslav - Tůma, Tomáš:
Velká kniha digitální fotografie. Computer Press,
Brno 1. vydání 2003. ISBN 80-251-0013-8.

Linder, Petr - Myška, Miroslav - Tůma, Tomáš:
Velká kniha digitální fotografie. Computer Press,
Brno 2. vydání 2005. ISBN 80-251-0648-9

Linder, Petr - Myška, Miroslav - Tůma, Tomáš:
Velká kniha digitální fotografie. Computer Press,
Brno 3. vydání 2008. ISBN 978-80-2512005-7.

Voroněž. Obl. nakladatelství Voroněž, Brno 1990.

Lektorské posudky odborných knih.
Computer Press, Brno 2003 — 2014.

Samostatné výstavy

- 1971 Expedice Mongolsko, Síň umění, Blansko
1973 Expedice Mongolsko, EÚMM, Brno
1973 Expedice Mongolsko, EÚMM, Brno
1974 Liptovská Teplička, spolu s Danou Vitáskovou,
Galerie pod podloubím, Olomouc
1974 Liptov, EÚMM, Brno
1974 Liptovská Teplička, Dům umění, Znojmo
1975 Fotografie, Malá galerie, Brno
1977 Balkán, Okresní muzeum, Blansko
1977 Balkán, Galerie mladých, Brno
1978 Balkán, Galerie nahoře, České Budějovice
1981 Kameny - akty, Malá galerie, Brno
1982 Hory a lidé, Klub mladých, Brno
1983 Torza, detaily, struktury,
Galerie v předsálí, Blansko
1988 Tak daleko, tak blízko, Čs. spisovatel, Brno
1995 Textury, AB galerie, Brno
1996 Velikonoce v Banátu, spolu s J. Šimáňovou,
Galerie, Šternberk
1998 Fotografie, Fotografická galerie,
Moravská Třebová
2000 České vesnice v rumunském Banátu,
galerie FOMA, Brno
2003 Májová inspirace, Moravská vinárna, Brno
2003 Dokumentární cykly, zámek,
Moravská Třebová
2003 Indické portréty, Galerie Foma, Brno
2004 Řecko před první novodobou olympiádou
a v současnosti (s I. Armutidisovou
a M. Budíkem), Křížová chodba radnice Brno
2005 Kuba, Moravská vinárna, Brno
2006 Kubánské portréty,
Galerie Cyrila Gajdíka, Ratíškovice

- 2007 Kubánské portréty,
Galerie Moravské vinotéky, Brno
- 2007 Setkání Romů v Camargue,
Romské muzeum, Brno
- 2008 Fotografie, Lidé tři světadílů 1. část,
Etnografický ústav MZM, Brno
- 2008 Fotografie, Lidé tři světadílů 2. část,
Etnografický ústav MZM, Brno
- 2008 Okupace 21. srpna 1968,
Galerie Moravské vinotéky, Brno
- 2009 Lidé tři světadílů,
Galerie Nahoře, České Budějovice
- 2010 Starobrněnské dvorky,
Galerie Napoleon, Brno
- 2011 Pouť Romů v Camargue,
Černá kočka, České Budějovice
- 2011 Severní pohledy (s Ladislavem Adámkem),
Moravská vinotéka, Brno
- 2011 Iluminace. Laurea, Brno
- 2012 Severní pohledy (s Ladislavem Adámkem),
Divadlo Barka, Brno
- 2013 Dveře, Galerie 34, Brno
- 2013 Fotografie, Malá Vaňkovka, Galerie Práh, Brno
- 2014 Evropské Vinice, Galerie Na Stopce, Brno
- 2014 Fotografie 1972 - 2014,
Horácká galerie, Nové město na Moravě
- 2015 Černobílý svět
(s B. Maříkovou a D. Vitáskovou),
Galerie Nahoře, České Budějovice
- 2016 Balkán, Galerie Na Stopce, Brno
- 2016 Černobílý svět (s B. Maříkovou a D. Vitáskovou),
výstavní síň kláštera Borovany

Výběr z kolektivních výstav

- 1970 Mladí fotografové ukazují Evropu 1. cena, SRN
1971 Československá fotografie 1968-1970, MG, Brno
1974 Krajina v současné amatérské fotografii,
Galerie Hodonín
1986 Tělo v československé fotografii
1900 – 1986, Kroměříž
1987 Aktuální fotografie 2
Okamžik, Brno, Cheb, Bechyně
1989 150 let fotografie - Česká amatérská
fotografie 1945 - 1989, Praha
1989 30 let MPVU, Dům umění Brno
1989 FOTOFEST, Žďár nad Sázavou
1989 Československý listopad 1989,
Dům umění Brno
1997 Výběr ze 72 výstav, Galerie města Blanska,
leden - únor, Blansko
1998 Nebe, peklo, ráj, výstava Sdružení Q,
Muzeum Kroměřížska, Kroměříž
2000 Sdružení Q, hrad Špilberk, Brno
2001 1. Pedagogové ITF Slezské univerzity v Opavě,
DU Opava, Ostrava, Poznaň
Akt v české fotografii, Praha 2000,
Olomouc 2001, Moskva 2002, Atény 2003,
Ostrava 2005, NMF Jindřichův Hradec 2006
2004 Fotografie zlatého fondu, Národní muzeum
fotografie, Jindřichův Hradec, ČNB, Praha
2005 2. Česká fotografie 20. století, Praha
2005 3. Výběr ze zlatého fondu Národního muzea
fotografie II, Poslanecká sněmovna, Praha
2006 Fotografie pedagogů ITF, Letní filmová
škola, Uherské Hradiště
2008 Brno srpen 1968 - výstava ke 40. výročí
Okupace, Dům umění, Brno

- 2008 Jeden den v České republice, Brno,
Ostrava, Praha
- 2009 Ohlédnutí Q, hrad Sovinec, Sovinec
- 2009 Příjemné závislosti, Moravská galerie, Brno
Liptovská rapsodie II. Galerie Nahoře,
České Budějovice 2011,
NMF Jindřichův Hradec 2011,
Caesar Ostrava 2013
- 2011 Úhledná džungle, pocta Ludvíku Kunderovi,
Galerie Orlovna, Kroměříž
- 2012 Civilizované iluze, Muzeum umění, Olomouc
- 2012 Výstava absolventů ŠUŘ, Galerie 9, Brno
- 2014 Sdružení Q, Galerie 12, Náměšť nad Oslavou
- 2014 Salon Sdružení Q, Křížová chodba
Nové radnice, Brno
- 2014 Retrospektiva, práce pedagogů a absolventů
odd. Fotografie SŠUD, DPK Brno
- 2015 Salon Q, GVU Hodonín
- 2016 Zahrada Q, Galerie města Olomouce, Olomouc

Výstavy se skupinou SETKÁNÍ

- Založení skupiny předcházela výstava Mladá generace,
1974 Kabinet fotografie J. Funk, Dům umění, Brno
1974 Výstavní síň Fotochema, Praha
(Petr Balíček, Miloš Gregor, Jiří Horák,
Rostislav Košťál, Jaroslav Kučera,
František Maršálek, Milan Michl,
Miroslav Myška, Petr Sikula,
Miroslav Sychra, Michal Tůma,
Dana Vitásková).
- 1976 Vsetín , Zámecká galerie, zámek Vsetín,
(s Gregorem), katalog a plakát
- 1977 Frýdek-Místek, Zámecká galerie,
zámek, katalog a plakát
- 1977 Uherský Brod, Výstavní síň ZKP,
(Muzeum J.A.Komenského), katalog
- 1977 Blansko, Muzeum města Blansko,
katalog a plakát
- 1978 Brno, Dům umění,
Dům pánů z Kunštátu, katalog
- 1978 Ostrava, Výstavní síň Fotochema
- 1978 Žilina, Dům odborů, plakát (mládeži do
18 nepřístupno)
- 1978 Pardubice, Výstavní síň PKO, katalog a plakát
- 1978 Sedlčany
- 1978 Košice, Dům odborů VSŽ, katalog a plakát
- 1978 Příbor, katalog
- 1978 Valašské Meziříčí, Výstavní síň JKZ
- 1978 Liberec, Severočeské muzeum, plakát
- 1979 České Budějovice, Respirium DK ROH
- 1979 Aš, Výstavní síň ZK ROH
- 1979 Vsetín, Okresní lidová knihovna

- 1979 Kralupy nad Vltavou,
Výstavní síň ZK ROH
- 1979 Kroměříž 1979, Výstavní síň ZK ROH
- 1979 Český Brod
- 1981 Česká Skalice, ZK ROH B. Němcové
- 1982 Hradec Králové, Výstavní síň Fotochema
- 1982 Valašské Meziříčí, Jednotné
kulturní zařízení města
Valašské Meziříčí – zámek, září
- 1982 Washington - Seatle (USA), Equivalents
Gallery, Seatle, (2x v novinách)
- 1983 Vancouver (CDN), Presentation House,
říjen
- 1983 Vsetín, Malá galerie Okr. Knihovny,
zámek Vsetín
- 1984 Havířov, galerie Městská knihovna
- 1986 Praha, Fotochema
- 1986 Oslo (Norsko), Deichmanske Bibliotek, listopad
- 1986 Bergen (Norsko)
- 1987 Cheb, Galerie 4
- 1987 Ústí nad Labem, Výstavní síň Na terase
- 1987 Vsetín, Malá galerie Okresní knihovna,
Vsetín - Trávníky
- 1988 Sezimovo Ústí, Závodní klub pracujících
- 1988 České Budějovice, Galerie Nahoře DK ROH
- 1988 Valašské Meziříčí, Jednotné kulturní
zařízení Valašského Meziříčí
- 1988 Šumperk, Okresní kulturní středisko
- 1989 Košice, Galerie Nova
- 2009 Praha, výstavní síň SČF
- 2009 Hradec Králové (Ohlédnutí), Galerie U
Přívozu, SVK
- 2010 České Budějovice, Galerie Bazilika

Kurátorská činnost - výběr

- 1974 Mladá generace, DPK Brno, Fotochema, Praha
- 1989 Setkání, Dům umění, DPK, Brno
- 1989 Listopad 1989, Dům umění, Brno
- 1993 K. O. Hrubý fotografie, kresby, životní dílo,
MZM Brno a NTM Praha
- 1994 K. O. Hrubý fotografie,
kresby, životní dílo, NTM Praha
- 1993 fotografické výstavy,
Galerii AB antikvariátu, Brno
- 1996 Akt, akty, akt, AB galerie,
Armutidisová, Ivičičová,
Myška, Pažourková, Šefr, Trtíková, Vaňová,
Zavadil, Brno
- 1998 Vilém Reichmann,
retrospektivní výstava fotografií
a kreseb, Dům umění, Brno, Moravská Třebová
- 1998 Josef Braun, EÚ MZM Brno,
zámek KitSee, Rakousko
- 2000 Vilém Reichmann – fotografie,
galeria Opera, Ostrava
- 2002 Vilém Reichmann – fotografie,
Galerie Fiducia, Ostrava
- 2004 Miroslav Matoušek
retrospektivní výstava fotografií,
Galerie Vysočiny, Nové město na Moravě
- 2006 Krajinářská fotografie,
Miloš Spurný, K.O.Hrubý,
Letní filmová škola, Uherské hradiště
- 2010 Vilém Reichmann
Grafogramy, Galerie 34, Brno
- 2011 Monika Hlaváčová
Balet, Národní divadlo, Brno

- 2013 Vilém Reichmann Nejen fotografie,
Galerie Putna, Brno
- 2014 Miloslav Stibor, Fotografie pro Henri Millera,
Galerie Pod bukem, Brno
- 2014 Jiří Horák, Fotografie, Galerie Pod bukem, Brno
- 2014 Jan Vermousek. Kaliningrad, Galerie 34, Brno
- 2015 Eliška Lysková, Fotografie
- 2015 Vilém Reichmann – Retrospektivní výstava,
Horácká galerie, Nové Město na Moravě
- 2016 Eliška Lysková, Colours of Brno, Galerie
Pod bukem, Brno
- 2016 Irena Armutidisová, V polích,
Q galerie, Uherská Brod

Knihy, sborníky a katalogy zahrnující práci autora

Civilizované iluze, Muzeum umění Olomouc 2012.
ISSN 978-80-87149-43-0.

Fotografie brněnské Bohémy, Literární revue Weles 37.
Weles o. s., Brno 2009. ISSN 1214-2948m.

Chocholatý, Miroslav - Čermáček, Petr - Slabý,
Ondřej - Holub, Norbert: *Po městě, jež je mi souzeno*.
Weles, Brno 2007. ISBN 978-80-254-0109-5.

Maříková, Bohuslava - Mertl, Věroslav: *Liptovská
raspodie II*. Metropol CB o.p.s, Galerie Nahoře,
České Budějovice 2011.

Maříková, Bohuslava - Myška Miroslav - Vitásková Dana:
Černobílý svět. Metropol CB o.p.s, Galerie Nahoře,
České Budějovice 2015.

Myška, Miroslav: *Ročenky Sdružení Q*. Brno 1998 - 2014.

Myška, Miroslav: *Bulletiny Sdružení Q*. Brno 2004 - 2016.

Myška, Miroslav: *Monografie*. Vydavatelství Foto Mida,
Benešov nad Černou 2016. ISBN 978-80-87445-04-4.

Ústavní soud České republiky. ÚS, Brno 2008.

Zastoupení ve sbírkách

Moravská galerie, Brno

Uměleckoprůmyslové muzeum, Praha

Státní ústřední archiv - Sbírka Svazu českých fotografů, Praha

Etnografický ústav Moravského zemského muzea, Brno

Muzeum umění, Olomouc

Slezské zemské muzeum, Opava

Národní muzeum fotografie, Jindřichův Hradec

Galerie výtvarného umění, Hodonín

Muzeum romské kultury, Brno

Muzeum umění a designu, Benešov

Fotografická galerie, Moravská Třebová

Museum of Art, San Francisco

Soukromé sbírky u nás i v zahraničí

Biografická hesla ve slovnících

Encyklopedie českých a slovenských fotografů.

ASCO, Praha 1993.

Slovník českých a slovenských výtvarných umělců.

Výtvarné centrum Chagall, Ostrava od 1998.

Jeden den v životě České republiky.

Frey, Brno 2008.

Kdo je kdo v České republice na přelomu 20. století

Agentura Kdo je kdo, Praha 1998.

Seznam použité literatury

Armutidisová, Irena - Beránková, Helena - Myška, Miroslav:
Karel Otto Hrubý. Nadace Viléma Reichmanna, Brno 1996.

Birgus, Vladimír - Mlčoch, Jan: *Česká fotografie 20. století*.
Kant, Praha 2010. ISBN 978-80-7437-026-7.

Birgus, Vladimír - Mlčoch, Jan: *Akt v české fotografii*.
Kant, Praha 2000. ISBN 80-86217-30-2.

Horníček, Miroslav: *Setkání*. Jednotný klub pracujících
města Valašské Meziříčí, Valašské Meziříčí 1978.

Maříková, Bohuslava - Mertl, Věroslav: *Liptovská raspodie II*.
Metropol CB o.p.s, Galerie Nahoře, České Budějovice 2011.

Maříková, Bohuslava - Myška Miroslav - Vitásková Dana:
Černobílý svět. Metropol CB o.p.s, Galerie Nahoře,
České Budějovice 2015.

Mrázková, Daniela: *Příběh fotografie*.
Mladá fronta, Praha 1985. ISBN 23-033-85.

Mrázková, Daniela - Remeš Vladimír: *Cesty československé
fotografie*. Mladá fronta, Praha 1989. ISBN 80-204-0015-X.

Myška, Miroslav: *Fotografie*. S podporou
Moravského zemského muzea, Brno 2008.

Myška, Miroslav: *Balkán*. Okresné kulturně středisko,
Blansko 1977. /katalog/

Torza, detaily atd., 1983. Deník Mladá fronta
Mongolsko, 1971. Deník Rovnost
Československá fotografie, č. 7, rok 1977, str. 308
Československá fotografie, č. 9, rok 1977, str. 420

Zdroje fotografií

Myška, Miroslav, Všechny fotografie bez uvedení autora
Borkovec, Josef, Karikatura (str.1)

Bakalářské a diplomové práce

Hanáčková, Milada, 2010. *Brněnská bohéma*. Bakalářská práce. Brno: Masarykova univerzita Filozofická fakulta, Ústav hudební vědy, Sdružená uměnovědná studia. Vedoucí práce Lubomír Spurný

Kubíček, Michal, 2002. *10 let Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě*. Bakalářská práce. Opava: Institut tvůrčí fotografie PFP Slezské univerzity. Vedoucí práce Vladimír Birgus

Skýpala, Vladimír, 2002. *Fotografická skupina Setkání*. Bakalářská práce. Opava: Institut tvůrčí fotografie PFP Slezské univerzity. Vedoucí práce Milan Borovička

Skýpala, Vladimír, 2005. *Vladimír Birgus - Fotograf, publicista, kurátor, pedagog*. Magisterská práce. Opava: Institut tvůrčí fotografie PFP Slezské univerzity. Vedoucí práce Václav Podestát

Špilková, Monika, 2011 — 2012. *Osobnosti brněnské fotografie v hranicích dokumentu*. Magisterská práce. Brno: Masarykova univerzita Filozofická fakulta, Seminář dějin umění. Vedoucí práce Ladislav Kesner

Bauerová, Jana, 2012. *Petr Balíček - Fotograf*. Bakalářská práce. Opava: Institut tvůrčí fotografie PFP Slezské univerzity. Vedoucí práce Vladimír Birgus

Vermouzek, Jan, 2012. *Bohumír Prokůpek - tulák a fotograf*. Bakalářská práce. Opava: Institut tvůrčí fotografie PFP Slezské univerzity. Vedoucí práce Jan Pohribný

Internetové zdroje

Sametová revoluce, 2016. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. Poslední revize 13. 5. 2016. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Sametová_revoluce

Romové putují do Saintes-Maries-de-la-Mer, 1997-2016, In: Český rozhlas [online].

Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/nabozenstvi/zpravy/_zprava/597096

Rejstřík

A

Adámek Ladislav *137*
Adámková Zdena *36*
Adams Ansel Easton *69*
Albrightová Madeleine *39*
Alžběta - britská královna *39*
Anděl Jan *122*
Armutidisová Irena *42, 47, 82, 114, 127, 136, 142, 146*
Aulehla Gustav *130*

B

Balíček Petr *116, 117, 118, 140*
Bartek Vojtěch *46, 82, 83*
Bartoš Michal *131*
Bártová Stanislava *25, 121*
Beran Jan *43*
Bílek Miroslav *45, 48, 117, 118, 119, 121*
Birgus Vladimír *33, 46, 47, 48, 101, 102, 127, 146, 148*
Bleyová Olga *122*
Borkovec Josef *147*
Borovička Milan *45, 48, 117, 118*
Braný Antonín *46, 48, 82*
Braun Josef *142*
Bresson Henry Cartier *130*
Budík Miloš *43, 131, 136*

C

Capa Robert *54, 130*

D

Dias Pavel *130*
Drtikol František *97*
Dufek Antonín *66, 118*

F

Fassati Tomáš *46, 48*
Fuksa Karel *10, 15, 17, 50, 59, 96, 112*
Funke Jaromír *30, 43*

G

Goldflam Arnošt *15, 16, 17, 50, 96, 112*
Gregor Miloš *116, 118, 140*
Gutenberg Johannes *98*

H

Hanáčková Milada *14, 148*
Havel Václav *39*
Havlíček Jiří *15, 16*
Havránková Milota *122*
Hinšt Antonín *43, 45*
Hlaváčová Monika *142*
Holeček 38
Holomíček Bohdan *122*
Horák Jiří *25, 116, 140, 143*
Horníček Miroslav *118, 146*
Hrubý Karel Otto *7, 12, 13, 21, 25, 26, 28, 30, 31, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 105, 142, 146*
Hucek Miroslav *130*

Ch

Chocholatý Miroslav *144*
Chochola Václav *130*

I

Ivičičová Vítá *97, 142*

J

Jakobyová Milena *133*

Janoušek Slávek *69*

Jugas *16*

Juchelková Iveta *73*

K

Kallay Karol *122*

Karásková Zdeňka *133*

Kastner Zdeněk *32, 116*

Keppler Victor *45*

Klaus Václav *39*

Klimpl Petr *58, 59*

Kníže Milan K. *82*

Kocman Jiří Hynek *15, 16, 17*

Kocourek Franta *15*

Kolář Viktor *128, 130*

Konečný Standa *15*

Košťál Rostislav *25, 29, 116, 117, 118, 140*

Koudelka Josef *53, 54, 130*

Kratochvíl Jef *15*

Kroupa Adolf *43*

Křenková Alena *15*

Kubíček Michal *148*

Kučera Jaroslav *116, 140*

Kundera Ludvík *123, 125, 126, 139*

Kuneš Aleš *46*

Kunz Ludvík *35*

Kučyňská Alena *121*

Kučyňská Radka *121*

Kwaśniewski Aleksander *39*

Kyndrová Dana *130*

L

Listopad František (vlastním jménem Jiří Synek) *124*

Loos Ivo *130*

Luskačová Markéta *131*

Lysková Eliška *143*

M

Malík Jaroslav *82*

Mára Pavel *47*

Marie *76*

Marie, matka Jakobova *76*

Maršálek František *25, 116, 140*

Maříková Bohuslava *105, 137, 144, 146*

Matoušek Miroslav *142*

Mazanec Michal *40*

Mertl Věroslav *146*

Michl Milan *116, 117, 118, 140*

Mikulášek Oldřich *123*

Mlčoch Jan *33, 101, 102*

Mondrian Piet *96, 97*

Mrázková Daniela *118, 146*

Musatov Grigorij *24*

Myška Karel *133*

Myška Matěj 133

Myška Miroslav 1, 2, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 32, 33, 35, 36, 38, 39, 40, 42, 46, 47, 48, 49, 50, 52, 56, 58, 59, 62, 63, 65, 68, 69, 71, 72, 73, 74, 76, 79, 81, 82, 85, 86, 88, 89, 92, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 102, 104, 105, 106, 108, 109, 111, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 124, 127, 128, 131, 134, 140, 142, 144, 147

Myšková Magda 133

Myšková Zdeňka 122

N

Navrátil Aleš 16

Němec Tomki 74, 75

Nezval Vítězslav 99

Novák Jan 14, 15, 16

Novotný Miloň 130

O

Odehnal Antonín 30

O'Sullivan Timothy H. 69

P

Paspa Karel 99

Pažourk Karel 82

Pažourková Magda 82, 142

Pecková Anna 52, 53

Pecha Jiří 113

Pikous Jan 122

Podestát Václav 2, 46, 48

Pokorný Josef 48

Poneš Karel 2, 36, 76

Preclík Vladimír 118

Prunier Marc 76

R

Reichmann Vilém 11, 43, 63, 122, 142, 146

Ř

Řezníček Pavel 15, 16, 50

S

Salomé Marie 76

Sander August 65

Sapara Vojtěch 45, 48

Sára 76

Saudek Jan 122

Síkula Petr 26, 116, 117, 118, 140

Skácel Jan 123

Skoupilová Soňa 43

Skoupil Vladimír 43

Skýpala Vladimír 13, 46, 102, 118, 120, 123, 148

Slabý Ondřej 144

Sobek Evžen 9, 76, 127, 131

Spurný Miloš 142

Stacho Lubomír 122

Staněk Oldřich 21, 30

Stejskal Josef 16

Stibor Miloslav 48, 122, 143

Stone Irving 14

Svozilová Milada 15, 16

Sychra Miroslav 116, 140

Š

Šefr 142

Šešulka Pavel 48

Šimáňová Jarmila 73, 74

Šmok Ján 47

Špilková Monika 33, 116, 148

Štreit Jindřich 46, 131

Šustová Jana 76

T

Taras Kuščynskyj 29, 117, 118, 122

Tausk Petr 118

Teige Karel 99

Těšík Tomáš 15

Tichý Josef 43, 45

Trtíková 142

Tůma Michal 79, 81, 116, 117, 118, 119,
121, 122, 140

U

Uhlíř Miloš 36

V

Vágner Milan 20

Válek Josef 48

van Gogh Vincent 14

Váňová Jitka 82, 142

Vašíček Osvald 16

Vávra Jaroslav 45

Vejtasa Vladimír 21, 32, 116, 129

Velnerová Andrea 36

Vermousek Jan 143

Viktor Kolář 128, 130

Vitásková Dana 32, 105, 116, 122, 137,
140

Vojtěchovský Miroslav 46, 48, 122

Votýpka Jiří 82, 87

Vránová Jana 107, 118

W

Weinertová Věra 121

Willmann Artur Alan 90

Z

Zavadil Emil 102, 142

Zavadil Miroslav 36

Zhoř Petr 122

Zrzavý Jan 24

Zykmund Václav 45, 63

Miroslav Myška *od sazeče fotografem*

@ Michaela Hollý

Institut tvůrčí fotografie FPF Slezská univerzita v Opavě 2016

Celkový počet výtisků: 7